

**ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ,
УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

Освітньо-професійна програма Зв'язки з громадськістю
Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти Магістр

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри
Тамара ЛОЗИНСЬКА
18 квітня 2022 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: «Удосконалення комунікації між органами виконавчої влади та малими і середніми підприємствами на регіональному рівні»

виконав здобувач вищої освіти заочної форми навчання

Довгий Михайло Михайлович

Керівник кваліфікаційної роботи

Микола ЛАХИЖА

Полтава – 2022 року

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОМУНІКАЦІЇ ЯК МЕХАНІЗМ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ПІДПРИЄМСТВАМИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ	8
1.1. Теоретичні основи комунікації між органами виконавчої влади та підприємствами	8
1.2. Особливості комунікації між органами виконавчої влади та підприємствами на регіональному рівні в Україні та за кордоном	14
Висновки до розділу 1	21
РОЗДІЛ 2. СТАН КОМУНІКАЦІЇ МІЖ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА МАЛИМИ І СЕРЕДНІМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ	22
2.1. Особливості комунікації органів виконавчої влади та малих і середніх підприємств м. Ххххххх	22
2.2. Засоби комунікації органів виконавчої влади та малих і середніх підприємств	29
Висновки до розділу 2	36
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНИХ ВІДНОСИН МІЖ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА МАЛИМИ І СЕРЕДНІМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	37
3.1. Взаємодія органів виконавчої влади та бізнесу в процесі стратегічного управління розвитком міста	37
3.2. Проєкти, в рамках яких відбуватиметься комунікація органів виконавчої влади та малих і середніх підприємств	43
3.3. Покращення комунікації під час реалізації заходів, спрямованих на сприятливе ведення бізнесу	48
Висновки до розділу 3	55
ВИСНОВКИ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59
ДОДАТКИ	66

ВСТУП

Актуальність теми. Мале та середнє підприємництво України завжди існувало в складних соціально-економічних умовах. Наявна ситуація зумовлена подоланням третьої хвилі кризи економіки, що почалася із 2014 р. із огляду на пандемію Covid-19 та військові конфлікти. В Україні мале та середнє підприємництво є важливими роботодавцями, що роблять вагомий внесок до валового внутрішнього продукту України. Органи виконавчої влади на регіональному рівні зацікавлені в налагодженні співпраці й прийнятті спільних рішень так як тривалий час діалог на рівні державно-приватного партнерства не був ефективним. Більшість малих та середніх підприємств хоча й мають на меті покращення економічного добробуту й налагодження міжсекторального діалогу, але, рівень порозуміння між представниками влади, бізнесу та наукової спільноти залишається низьким та не дієвим. Підтримка підприємництва й налагодження ефективної комунікації – це основні завдання в розрізі співробітництва й взаємодії на місцевому рівні. Вони мають на меті покращити цю ситуацію та відновити активну співпрацю шляхом напрацювання дієвих реалістичних проєктів на базі вдалої європейської практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням використання комунікації між органами виконавчої влади та підприємцями присвячені наукові праці вчених Варналій З. С., Васиної А. Ю., Верхан П. Х., Малиновської В. І., Мельник А. Ф., Климанської Л. Д., Кривокульської Н. М., Сагайдак Ю. В., Селіванова В. О., Середи О. В., Терещенка Д. А., Чуприни Л. В., Юзовицької С. А., Шульженко Ф. П. та ін. Але питання, пов'язані із формуванням комунікації між органами виконавчої влади та середніми і малими підприємствами на регіональному рівні, потребують детальнішого вивчення.

Зв'язок роботи з науковими темами. Кваліфікаційна робота зроблена відповідно до плану науково-дослідних робіт Полтавського державного

аграрного університету за темою: «Формування ефективної системи публічного управління в Україні» (номер державної реєстрації 01170003104).

Мета та завдання дослідження. Мета дослідження – розробка і обґрунтування пропозицій щодо удосконалення комунікації між органами виконавчої влади та середніми і малими підприємствами на регіональному рівні, потребують детальнішого вивчення.

Для досягнення поставленої мети були окреслені такі завдання:

- узагальнити теоретичні основи комунікації як механізм взаємодії виконавчої влади та підприємствами на регіональному рівні;
- дослідити стан комунікації між органами виконавчої влади та малими і середніми підприємствами на регіональному рівні;
- визначити напрями удосконалення формування комунікативних відносин між органами виконавчої влади та малими і середніми підприємствами.

Об'єктом дослідження є процес комунікації між органами виконавчої влади та середніми і малими підприємствами на регіональному рівні, потребують детальнішого вивчення.

Предметом дослідження є сукупність методів комунікаційної взаємодії між підприємцями та органами виконавчої влади.

Методи дослідження. Теоретичну та методичну основи дослідження складають фундаментальні положення сучасної науки. У кваліфікаційній роботі застосували різні методики, зокрема: при визначенні суті та складових комунікації між органами виконавчої влади та середніми і малими підприємствами – системний метод; при аналізі ефективності діяльності підприємств – метод наукового абстрагування; для розробки практичних пропозицій та рекомендацій – прогностичні методи дослідження.

Інформаційну базу. Інформаційну й довідкову бази дослідження склали закони та законодавчі акти, Конституція України, Укази Президента України й Постанови Верховної Ради України, статистичні дані Державного комітету статистики України та Хххххххххх області, доповіді та наукові

публікації у періодичних виданнях й інформація з офіційних інтернет-ресурсів тощо.

Наукова новизна одержаних результатів. Певні положення та висновки кваліфікаційної роботи містять наукову та практичну цінність. До елементів наукової новизни можемо віднести:

набуло подальшого розвитку:

поняття «комунікативна діяльність», що розглядається і як внутрішня складова державно-управлінського процесу, і як зовнішній та внутрішньо спрямований зв'язок із бізнес-середовищем та громадськістю і вимагає своїх правил, засобів, методів та технологій.

Апробація результатів дослідження. Головні результати досліджень згідно теми роботи оприлюдненні у формі доповідей за результатами матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору» (24 березня 2022 р.) та результатами матеріалів наукових досліджень молодих кафебри публічного управління та адміністрування «Територія науки» (квітень 2022 р.). Основні положення й результати кваліфікаційної роботи опубліковано у наукових працях: «Програми як ефективний інструмент комунікації та реалізації державної підтримки підприємництва» та «Комунікація держави та бізнесу в умовах війни».

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний зміст викладено на 58 сторінках друкованого тексту, робота містить 7 таблиць, 15 рисунків, 3 додатки та списку використаних джерел (65 найменувань).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОМУНІКАЦІЇ ЯК МЕХАНІЗМ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ПІДПРИЄМСТВАМИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

1.1. Теоретичні основи комунікації між органами виконавчої влади та підприємствами

В умовах адміністративних перетворень України відбуваються значні зміни в державному управлінні та відносинах держави й підприємств, у яких органи виконавчої влади виступають як адміністративні структури, які надають послуги, а підприємці – як клієнти, які їх отримують. Запровадження нових парадигм функціонування органів державної виконавчої влади і органів місцевого самоврядування потребують переорієнтації форм та методів їхньої діяльності для задоволення потреб підприємців, переосмислення концепції управління суспільною інформацією й забезпечення надійного зворотного зв'язку із малими й середніми підприємствами, як найбільш численними, але при цьому і вразливими складовими бізнесу [54, с. 62].

Малі й середні підприємства (англ. Small and Medium-sized Enterprises (SMEs)), Small and Medium-sized Businesses (SMB), – це група підприємств, що не перевищують означені показники. У іншому випадку їх відносять до великих підприємств. Класифікацію здійснюють здебільшого незалежно від правової форми підприємництва. У ЄС критерії визначення розміру малих і середніх підприємств різні серед країн-членів й можуть використовуватися при визначенні ставок оподаткування й наданні фінансової підтримки. В той же час, діюче українське законодавство включає два підходи щодо класифікації малих та середніх підприємств:

згідно ст. 2 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [41]» – потрібно, аби не менше ніж дві з трьох умов спрацьовували одночасно;

згідно ст. 55 Господарського кодексу України [9] – вимагають одночасного дотримання двох умов щодо віднесення до того або іншого розміру (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Критерії визначення розміру малих і середніх підприємств [26]

Країна	Законодавчий документ	Критерії	Мікро-	Мале	Середнє	Велике
ЄС	Узагальнення законодавчих документів	Працівники, осіб	< 10	< 50	< 250	< 250
		Річний оборот, млн. €	≤ 2	≤ 10	≤ 50	> 50
		Річний баланс, млн. €	≤ 2	≤ 10	≤ 43	> 43
Україна	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	Середня кількість працівників, осіб	< 10	< 50	< 250	< 250
		Чистий дохід від реалізації, млн. €	< 0,7	< 8	< 40	< 40
		Балансова вартість активів, млн. €	< 0,35	< 4	< 20	< 20
	Господарський кодекс України	Середня кількість працівників за календарний рік, осіб	≤ 10	≤ 50	Усі підприємства, які не належать до суб'єктів мікро-, малого та великого підприємництва	> 250
		Критерій	та	та		та
		Річний дохід, млн. €	≤ 2	≤ 10		> 50

Світовий поділ відбувається за критеріями, що визначені Європейською Комісією – у залежності від показників підприємств: кількості працівників; річного балансу та обороту за рік. До малих і середніх підприємств Європейською Комісією не відносять підприємства, у яких усі власники разом володіють менше ніж як 25 % усієї вартості. В США малий бізнес називають «mom and pop».

Підхід згідно Господарського кодексу України було імплементовано разом з прийнятим Законом України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» [48], який за винятком

критерію річного балансу більше узгоджується із підходом, який використовують у ЄС, зокрема під час визначення підстав надання державної підтримки і вжиття заходів, які спрямовують на розвиток малих і середніх підприємств. Відповідно, критерії, які вказані до належності до малих і середніх підприємств в ЄС для цілей цього документа, що співставні із критеріями, зазначеними в національному законодавстві.

Українське законодавство надає розподіл у п. 3 ст. 55 Господарського кодексу України суб'єктів малого підприємництва:

фізичні особи, зареєстровані згідно встановленого законом порядку як фізичні особи-підприємці, в яких середня кількість працюючих за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб і річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, що еквівалентна 10 млн. €, яка визначена за середньорічним курсом Національного банку України;

юридичні особи – суб'єкти господарювання різної організаційно-правової форми і форми власності, в яких середня кількість працівників звітного періоду (календарний рік) не перевищує 50 осіб й річний дохід від різної діяльності не перевищує суму, ідентичну 10 млн. €, визначену згідно середньорічного курсу Національного банку України [9].

Суб'єкти великого підприємництва складають юридичні особи – суб'єкти господарювання різної організаційної та правової форми й форми власності, в яких середня кількість працівників звітного періоду (календарний рік) перевищує 250 осіб і річний дохід від різної діяльності перебільшує суму, рівну 50 млн. €, що визначена Національним банком України за середньорічним курсом. До суб'єктів середнього підприємництва інші суб'єкти господарської діяльності належать.

Малі та середні підприємства – це важливі чинники соціальної стабільності України, адже формують зайнятість й доходи великої кількості громадян. Вони формують значну частину доходів місцевих бюджетів. При цьому вони не є дуже залежними від кон'юктури зовнішніх ринків і валютних коливань. Є гнучкими та швидко адаптуються до сучасних умов [26].

Згідно даних Державної служби статистики України малі та середні підприємства склали левову частку до загальної кількості підприємств України в 2021 р. Чисельність середніх підприємств складала 16,5 тис., малих – 182,3 тис., у т. ч. мікро – 176,5 тис. підприємств (зокрема, серед них майже 148,4 тис. – це фізичні особи-підприємці, у яких задіяні 6,9 млн. працівників, що складає 40 % найманої робочої сили [34].

Малі і середні підприємства становлять «хребет» розвинутих економік. Зокрема, у ЄС малі та середні підприємства становлять 99 % всіх підприємств і забезпечують 65 млн осіб робочими місцями. Зокрема, у німецьких малих та середніх підприємствах працює 68,3 % усіх працівників країни, що підлягають соціальному страхуванню. Від них також спускається головний імпульс у ринковій економіці у зв'язку із інноваційними спрямуваннями. В Україні малі та середні підприємства перебувають у жалюгідному становищі. Це пояснюють не тільки низьким розвитком економіки, а й її недосконалим врегулюванням. За оцінками експертів, за рік свою діяльність припиняє 30 % малого та середнього бізнесу.

Відмітною рисою змін, які відбуваються у багатьох країнах в галузі державного управління є зміна призначення владних структур в суспільстві й їхнього взаємозв'язку із підприємцями [11]. Така маркетингова модель державного управління характерна партнерськими відносинами між державою і підприємствами [11]. Згідно Господарського кодексу України ст. 8, гл. 2 [9]: держава регулює діяльність суб'єктів підприємництва з допомогою органів виконавчої влади. Згідно із конституційно-правовою моделлю в Україні функціонує три рівні органів виконавчої влади – вищі, центральні та місцеві.

До органів виконавчої влади на місцевому рівні відносять: обласні, районні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації; територіальні (місцеві) органи міністерств, державних служб, державних агентств, державних інспекцій.

Способи реалізації державою економічної політики та комунікації й рівні органів виконавчої влади на регіональному рівні.

1. У сфері господарювання держава виконує довгострокову, або стратегічну та поточну, або тактичну економічну й соціальну політику, спрямовану на реалізацію й оптимальне узгодження інтересів суб'єктів господарювання та споживачів, різних суспільних верств й населення в цілому.

2. Економічна стратегія включає вибраний державою курс економічної політики, розроблений на тривалу перспективу й спрямований на вирішення великих економічних й соціальних завдань. Економічна стратегія передбачає визначення пріоритетної мети економіки, засобів й способів їх реалізації, виходячи із змісту об'єктивних процесів й тенденцій, які застосовуються у національному й світовому господарстві і враховують законні інтереси суб'єктів господарювання.

3. Економічна тактика передбачає реалізацію найближчих цілей, завдань та засобів й способів досягнення їх для реалізації стратегічного спрямування економічної політики у конкретних умовах, які складаються у поточному періоді розвитку економіки.

4. Правове закріплення економічної політики проводиться за допомогою визначення засад внутрішньої та зовнішньої політики, в прогнозах й програмах економічного та соціального розвитку України й окремих регіонів, цільових програмах науково-технічного, економічного та соціального розвитку та відповідних законодавчих актів [15].

Держава для виконання економічної політики, реалізації цільових економічних й інших програм та програм економічного й соціального розвитку використовує різні засоби та механізми регулювання господарської діяльності. Головними засобами регулюючого впливу держави щодо діяльності суб'єктів господарювання, в межах яких відбуваються постійні комунікації, є: державне замовлення; технічне регулювання; ліцензування, патентування і квотування; застосування нормативів й лімітів; регулювання цін та тарифів; надання податкових, інвестиційних й інших пільг; надання дотацій, цільових інновацій, компенсацій і субсидій [16, с. 38].

У загальному абстрактному вигляді на рівні місцевих органів влади комунікативні процеси відбуваються між декількома учасниками, зокрема, місцевими державними адміністраціями і підрозділами центральних органів виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, що виконують делеговані державою повноваження й підприємцями (рис 1.1).

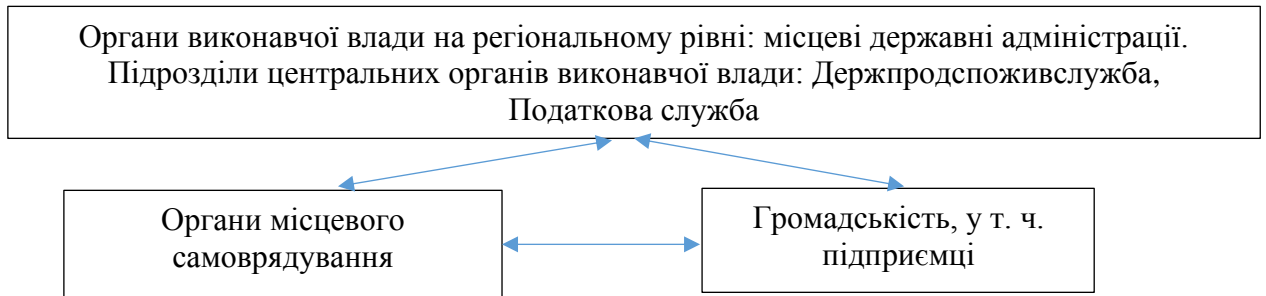

Рис. 1.1. Комунікації місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування й підприємців [24]

Безумовно, поділ системи місцевих органів влади на три групи учасників є дещо умовним та схематично спрощеним. Перелік учасників комунікації з місцевою владою є значно ширшим. Сама система органів влади має складну структуру, до неї входять: обласні й районні державні адміністрації, обласні та місцеві підрозділи центральних органів виконавчої влади, обласні, районні, міські, районні у містах ради. Поняття громадськості передбачає сукупність індивідів й соціальні групи, зокрема: постійні комісії відповідних рад (у межах повноважень), споживачі публічних послуг, осередки політичних рухів, партій, громадські й релігійні об'єднання, колективи навчальних закладів, підприємства, науково-дослідні, проектні й інші установи, організації, фізичні й юридичні особи, громадяни й інші особи України, засоби масової інформації, бізнес-структури тощо, відповідно державні інституції й групи впливу, що безпосередньо або опосередковано впливають на функціонування системи комунікаційних зав'язків в певній території [54]. Отже, взаємодія органів виконавчої влади із середніми та малими підприємствами включає безперервний обмін підприємницькою інформацією, що здійснюється за допомогою наявності комунікаційного ланцюга.

1.2. Особливості комунікації між органами виконавчої влади та підприємствами на регіональному рівні в Україні та за кордоном

Державне управління не може бути без комунікації, як методу взаємодії різних суб'єктів та об'єктів управління, так як демократичний режим вимагає погодження позицій в постійному діалозі між владою і підприємцями. Комунікації інформують підприємців та владні структури й інститути громадянського суспільства, які дають можливість видавати накази, ухвалювати законодавчі акти, переконувати підприємців.

Державне управління включає прийняття й реалізацію рішень, які побудовані на результатах використання сучасних інформаційних та комунікативних технологій.

Дуже актуальні проблеми комунікації на рівнях місцевих органів влади, адже на місцях повинно забезпечуватися конституційне право підприємців на інформацію. На цьому рівні відбувається налагодження контактів влади із керівниками підприємств, узгоджується надання публічних послуг із потребами підприємств, здійснюється контроль якості цих послуг і оперативне реагування на зміни у інформаційному просторі.

Одне з головних завдань органів виконавчої влади на місцевому рівні – надання публічних (муніципальних, громадських, соціальних, управлінських, адміністративних та ін.) послуг підприємствам із метою забезпечення задоволення їх потреб на різних етапах роботи. Реалізація вказаних завдань, вимагає відповідного комунікаційного забезпечення. Саме інформація й комунікація виступають базою процесу надання послуг [54].

У теорії й практиці державного управління поняття «управління» й «комунікація» пов'язується із поняттям «інформація». «Як організація, або будь-яка сфера діяльності, що не може існувати без комунікації, комунікації немає без інформації. Якщо комунікацію розглядати як процес, то інформація – це наповнення, що передається у ході цього процесу [11]».

Відповідно зміст комунікативної діяльності не можемо досягнути без

визначення поняття «інформація». Із позицій державного управління найбільше прийнятним є аналіз інформації як способу організації управління соціальними системами. Інформація у управлінні соціальними системами включає відповідним чином документовані чи публічно оголошені відомості про явища чи події, що відбуваються в суспільстві, державі й навколишньому природному середовищі, й які використовуються у управлінській діяльності (управлінських відносинах, управлінському процесі) [4].

Скажемо наступні аспекти сутності поняття «інформація» та її ролі в сфері державного управління органів виконавчої влади:

властивість інформації полягає в її здатності втілюватися у різні сигнали чи знаки й відтворюватися із них;

інформація виникає у результаті діяльності суб'єкта;

інформація є невід'ємним елементом процесу управління;

інформація має бути належним чином організованою, щоб бути максимально корисною щодо виконання своєї ролі;

інформація як ресурс має існувати за умови виникнення потреби у ній;

інформація забезпечує переведення системи у новий стан, що забезпечує її рух до визначеної цілі.

До інформаційних потоків органів місцевого самоврядування відносять таку інформацію: офіційну, розпорядчо-директивну, вихідну, суспільну та управлінську [16]. Термін «комунікація» в державному управлінні окреслюється як рух інформації; складова процесу взаємодії влади й громадянського суспільства; інструмент діалогу між учасниками процесу управління. Узагальнюючи позиції ряду науковців, можна зазначити про комунікацію як процес двосторонніх обмінів інформацією між органами виконавчої влади і підприємцями за допомогою засобів зв'язку й соціально-комунікативних технологій.

Комунікація включає не менше двох суб'єктів, що постійно або тимчасово взаємодіють. У системі органів місцевого самоврядування можемо виділити дві інформаційно-комунікативні системи: внутрішня (комунікації,

які забезпечують взаємодію суб'єктів на різних рівнях управління, підрозділів, посадовців за допомогою налагодження комунікаційних каналів у процесі особливих контактів, функціонування електронних засобів зв'язку, обміну документацією тощо [28]) і зовнішню (комунікації місцевих органів влади із органами влади, в підпорядкуванні яких вони перебувають, зокрема, для районних держадміністрацій – обласні держадміністрації, для облдержадміністрацій – виконавчі органи центрального рівня, а також різні групи громадськості, в т. ч. і підприємці).

Аналіз викладених в науковій літературі положень дав можливість визначити: комунікативна діяльність розглядається і як внутрішня складова державно-управлінського процесу, і як зовнішній та внутрішньо спрямований зв'язок із бізнесом та громадськістю і вимагає своїх правил, засобів, методів та технологій. Отже, можемо стверджувати, що комунікаційна діяльність органів місцевого самоврядування та підприємців включає три блоки завдань:

забезпечення інформаційного обслуговування органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

формування комунікації із «внутрішніми клієнтами» – державними службовцями і посадовцями місцевого самоврядування;

формування комунікативної взаємодії з «зовнішніми клієнтами» – громадянами (населенням і інституціональними структурами громадського суспільства, зокрема, підприємцями).

Багато фахівців акцентують увагу на важливості інформаційної діяльності у державному управлінні. В. А. Моїсєєв зазначає: ...управління у державній сфері безпосередньо пов'язується із інформаційною діяльністю, й від її якості залежить не лише ефективність керівництва держави, а й її безпека... [30]».

Згідно ч. 1 ст. 12 Закону України «Про інформацію», інформаційна діяльність включає сукупність дій, що спрямовані на задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб та держави. Згідно ст. 14 названого закону визначені й види інформаційної діяльності, що взяті за

основу інформаційні процеси, що здійснюються в період інформаційної діяльності, зокрема: використання, одержання, поширення і зберігання [46].

Механізм комунікативної діяльності органів виконавчої влади доцільно розглядати через послідовну реалізацію комплексу правових і організаційних дій, які базуються на цільовій орієнтації, основоположних принципах й використанні відповідних методів управління, які спрямовані на задоволення інформаційно-комунікативних потреб населення й організації діяльності структурних підрозділів органів місцевого самоврядування. В структурі механізму комунікативної діяльності виділимо чотири основних блоки: ресурсний, правовий, інформаційний та організаційний (зокрема, елементи об'єкта, цілі управління та методи впливу – принципи) (рис. 1.2).

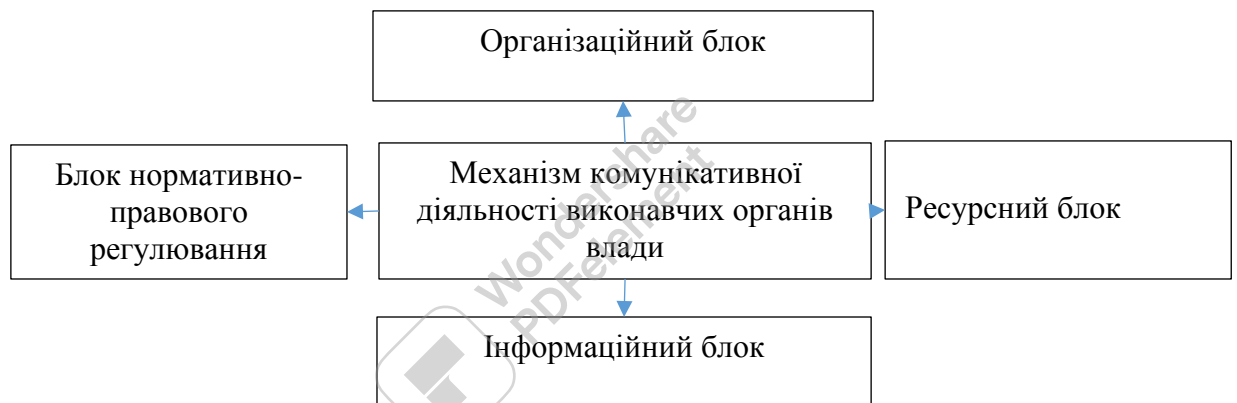

Рис. 1.2. Структурна схема механізму комунікативної діяльності органів виконавчої влади [50, с. 45]

Керуюча система управління комунікативною діяльністю місцевих органів влади складається з: безпосередньо органів управління на місцях (місцеві державні адміністрації, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, державних службовців й посадовців місцевого самоврядування) та опосередковано – громадськості (населення, бізнес-структур, соціальних груп, громадських організацій, що здатні суттєво вплинути на процеси прийняття управлінських рішень).

Місцева державна адміністрація – це місцевий орган виконавчої влади й входить до системи органів виконавчої влади. Місцева державна адміністрація у межах своїх повноважень має виконавчу владу на території відповідної

адміністративної та територіальної одиниці та здійснює повноваження, які делегують їй відповідні ради [7]. Згідно ст. 13 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» до відання місцевих адміністрацій у межах і формах, визначених Конституцією України, належить також вирішення питань управління майном, приватизації, сприяння розвитку підприємництва та здійснення державної регуляторної політики. Після дієвої комунікації з підприємцями місцева адміністрація надає раді висновки про доцільність розміщення на певній території нових підприємств й інших об'єктів незалежно від форми власності; розглядає й приймає рішення згідно пропозицій органів місцевого самоврядування про проекти планів й заходів підприємств, що, розташовані на відповідній території; отримує від всіх суб'єктів підприємницької діяльності інформацію, яка передбачена актами законодавства щодо складання й виконання бюджету; в спільних інтересах територіальних громад об'єднує у договірній основі бюджетні кошти із коштами підприємств з метою задоволення потреб населення [47].

Відповідно до Закону України «Про інформацію» до спеціальних принципів інформаційної діяльності мають бути віднесені: гарантованість права на інформацію; відкритість, доступність інформації та свобода її обміну; об'єктивність, вірогідність інформації; повнота і точність інформації; законність одержання, використання, поширення та зберігання інформації [46].

Правове забезпечення комунікаційної діяльності на регіональному рівні органів виконавчої влади включає: різнобічне використання засобів й форм юридичного впливу на об'єкти управління із метою підвищення ефективності комунікації (опрацювання нормативних актів, які регулюють функціональні й правові відносини в процесі задоволення інформаційно-комунікативних потреб підприємців, сукупність правових норм, що втілені у внутрішніх документах) [2, с. 64]. Організаційний блок передбачає впорядкування, формування організаційної структури підрозділів органів виконавчої влади із інформаційно-комунікативної діяльності, внутрішньо-організаційне

управління за допомогою реалізації функцій планування, прогнозування, мотивації, організації та контролю й координації. До елементів інформаційного блоку згідно ст. 14 Закону України «Про інформацію» відносять: одержання та використання, поширення й зберігання інформації [46]. Методи взаємодії органів виконавчої влади та малими і середніми підприємствами на регіональному рівні наведені у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Взаємодія органів виконавчої влади та малими і середніми підприємствами на регіональному рівні [50, с. 44]

Група зацікавлених сторін	Задіяність групи в комунікаційному процесі	Рівень розуміння цією групою цілей і процесів	Потенційні ресурси, які ця група може надати в ході виконання проекту	Коментарі
Органи виконавчої влади на регіональному рівні: Облдержадміністрація; 1) обласні, районні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації; 2) територіальні (місцеві) органи міністерств, державних служб, державних агенство, державних інспекцій Органи місцевого самоврядування: міська рада, міськвиконком, міський голова	Розробка місцевих програм. Налагодження інформаційної роботи серед населення	Високий	Створення належної системи інформування населення Взаємодія з місцевими мас медіа	Система комунікацій міських органів влади потребує більш стратегічного та системного підходу
Малий та середній бізнес	Підтримка ініціатив міста, пропозиції для інвестицій, Створення нових об'єктів інфраструктури	Низький	Прояв суттєвої ініціативи у впровадженні чи підтримці важливих проектів для міста	Очевидною є інертність бізнесу в підтримці ініціатив міста

Часто, органи виконавчої влади по-різному підтримують

підприємництво. У США до Дня подяки (Thanksgiving Day) 26 листопада місцевою владою надаються безкоштовні приміщення на ринках для реалізації фермерської продукції малими та середніми підприємствами.

В Україні є певний позитивний досвід підтримки малого та середнього підприємництва на рівні регіонів. У багатьох українських регіонах на підставі рішень органів місцевого самоврядування й місцевих органів виконавчої влади розроблено програми фінансової підтримки підприємців, зокрема: у Ххххххххххх області, за умови створення нових робочих місць, відбувається часткова компенсація суми кредиту, або тіла кредиту без врахування відсотків; у Івано-Франківській області надається фінансово-кредитна допомога суб'єктам малого та середнього підприємництва й розвиток інфраструктури його підтримки; у Рівненській області йде відшкодування плати за користування позиками, в т. ч. фінансовими кредитами банків й інших вітчизняних та зарубіжних фінансових установ. Ініціюють залучення суб'єктами малого й середнього підприємництва до реалізації інвестиційних проєктів; у Сумській області частково компенсують відсоткові ставки за кредитами, які залучені в державних банках на реалізацію інвестиційних проєктів [36].

Комунікація підприємців з органами виконавчої влади відбувається під час: проведення «круглих столів», прес-конференцій, політичних діалогів, брифінгів, телевізійних дебатів, прес-клубів, інтерв'ю із керівниками органів державної влади; безпосереднього спілкування. Інформація висвітлюється на WEB-сторінках у мережі Інтернет та у засобах масової інформації. Важливою вимогою комунікаційної діяльності органів виконавчої влади та підприємців є врахування специфіки місцевості – галузева структура виробництва, пріоритетні напрями розвитку території, наявні ресурси, інфраструктура економіки й забезпечення її розвитку, демографічні, міграційні особливості регіону тощо. Комунікаційна діяльність органів виконавчої влади є передумовою розбудови демократичного бізнесу, що побудований на основі діалогу.

Висновки до розділу 1

Аналіз теоретичних основ комунікації як механізму взаємодії виконавчої влади та підприємствами на регіональному рівні дав можливість сформулювати наступні висновки:

1. Держава регулює діяльність суб'єктів підприємництва із допомогою органів виконавчої влади за допомогою різних методів комунікації. В Україні, згідно із конституційно-правовою моделлю функціонує три рівні органів виконавчої влади: вищі, центральні й місцеві. До органів виконавчої влади на місцевому рівні відносять: обласні, районні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації; територіальні (місцеві) органи міністерств, державних служб, державних агентств, державних інспекцій.

2. Згідно даних Державної служби статистики України малі та середні підприємства склали левову частку до загальної кількості підприємств України в 2021 р. Чисельність середніх підприємств складала 16,5 тис., малих – 182,3 тис., у т. ч. мікро – 176,5 тис. підприємств (зокрема, серед них майже 148,4 тис. – це фізичні особи-підприємці, у яких задіяні 6,9 млн. працівників, що складає 40 % найманої робочої сили.

3. Головними засобами регулюючого впливу держави щодо діяльності суб'єктів господарювання, в межах яких відбуваються постійні комунікації, є: державне замовлення; технічне регулювання; ліцензування, патентування і квотування; застосування нормативів й лімітів; регулювання цін та тарифів; надання податкових, інвестиційних й інших пільг; надання дотацій, цільових інновацій, компенсацій і субсидій. В Україні є певний позитивний досвід підтримки малого та середнього підприємництва на рівні регіонів. У багатьох українських регіонах на підставі рішень органів місцевого самоврядування й місцевих органів виконавчої влади розроблено програми фінансової підтримки підприємців. Комунікація відбувається під час розробки та реалізації обласних та міських програм, що реалізуються за кошти обласного та міського бюджету.

РОЗДІЛ 2

СТАН КОМУНІКАЦІЇ МІЖ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ПІДПРИЄМСТВАМИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

2.1. Особливості комунікації органів виконавчої влади та малих і середніх підприємств м. Ххххххх

Місто Ххххххх – це сучасне промислове місто із розвинутою економікою. Це важливий науковий і культурний центр Ххххххххххх області. Промисловий комплекс Ххххххххххх залишається потужним джерелом забезпечення життєдіяльності обласного центру та включає зайнятість й рівень добробуту населення міста. Наповнює бюджети усіх рівнів. Місто Ххххххх за версією журналу «Forbes Україна» посіла у 2021 р. 15 місце у рейтингу кращих міст, які привабливі для ведення бізнесу. Структура підприємств м. Ххххххх за розмірами наведена у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Структура підприємств м. Ххххххх за розмірами, 2019-2021 рр.

Показники	Роки			2021 р. від 2019 р., (+, -)
	2019	2020	2021	
Чисельність підприємств, од.:				
великих	4	4	4	0,0
питома вага до загальної кількості, %	0,1	0,1	0,1	0,0
середніх	212	210	208	-4,0
питома вага до загальної кількості, %	5,2	5,2	5,1	-0,1
малих	3855	3844	3832	-23,0
питома вага до загальної кількості, %	94,7	94,4	94,1	-0,6
у т. ч. мікропідприємств	3308	3285	3287	-21,0
питома вага до загальної кількості, %	81,3	80,7	80,7	-0,5
Всього підприємств, од	4071	4058	4044	-27,0

Отже, в цілому можна зробити висновок, що в м. Ххххххх протягом 2019-2021 рр. найбільше функціонує малих підприємств та середніх. У 2021 р. чисельність середніх підприємств становила 208 од. (5,1 %), малих – 3832 од. (94,1 %), у т. ч. мікропідприємств – 3287 од. (80,7 %).

Полтавська область у 2021 р. посіла 4 місце за кількістю середніх підприємств на 10 тис. населення, за кількістю малих – 14. Найбільша чисельність середніх підприємств задіяно у промисловому секторі, сільському господарстві, торгівлі та будівництві. Малі підприємства зосереджено в роздрібній торгівлі та аграрному комплексі. Малі підприємства на 50 % представлені сімейним бізнесом. Показники роботи малого та середнього підприємництва м. Ххххххх у 2019-2021 рр. наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

**Показники роботи малого та середнього підприємництва м. Ххххххх,
2019-2021 рр.**

Показники	Роки			2021 р. від 2019 р., (+, -)
	2019	2020	2021	
Кількість підприємств на 10,0 тис. осіб наявного населення за їх розмірами, од.:				
середні	4	5	5	1,0
малі	74	70	71	-3,0
Частка обсягу реалізованої продукції підприємств за їх розмірами до загального обсягу реалізації, %:				
середні	38,4	43,5	41,8	3,4
малі	17,2	16,9	16,5	-0,7
Частка найманих працівників на підприємствах за їх розмірами до загальної кількості найманих працівників, %:				
середні	53,3	52,1	49,8	-3,5
малі	21,5	20,5	19,6	-1,9

У 2021 р. частка обсягу реалізованої продукції середніми підприємствами становила 41,8 %, малими – 16,5 %.

Так, як малому та середньому бізнесу складно виживати за умов нестабільного зовнішнього середовища то органи виконавчої влади на регіональному рівні намагаються їх постійно підтримувати. Системний діалог органів виконавчої влади спостерігався із бізнес-об'єднаннями, зокрема малими і середніми підприємствами при обговоренні політики розвитку та підтримки малого і середнього бізнесу (рис. 2.1 та додаток А).

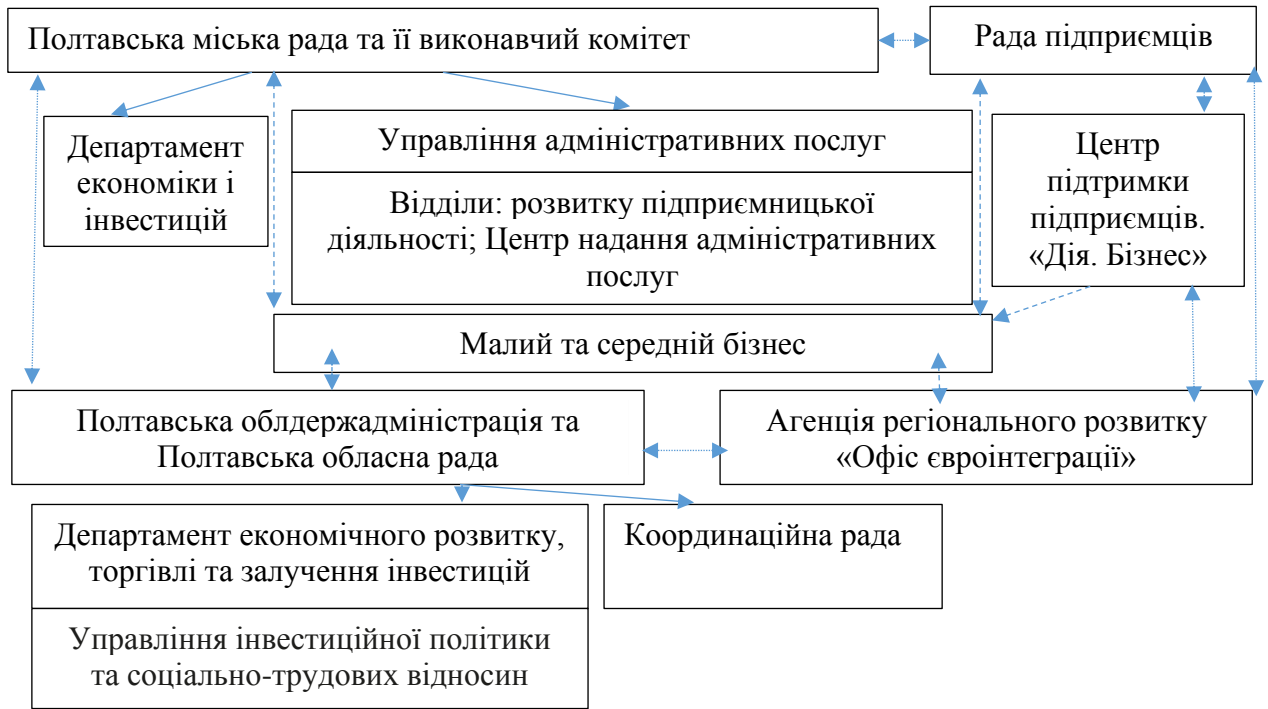

Рис. 2.1. Структура комунікацій малого та середнього бізнесу та органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування і громадськими об'єднаннями м. Ххххххх, 2021 р.

Роботу Управління адміністративних послуг спрямовано на якісне обслуговування підприємців та поступово трансформується в центр комунікацій.

Мета діяльності Департаменту економіки і інвестицій: покращення ефективності використання потенціалу підприємців Хххххххххх міської територіальної громади і сприяння створенню умов роботи місцевим товаровиробникам. Відділ розвитку підприємницької діяльності з сектором торговельного й побутового обслуговування включає 6 осіб, у т. ч. начальник відділу, завідувач сектору й 4 головних спеціалісти. Відділ діє на підставі положення.

Комунікацією з підприємцями займаються і Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій та управління інвестиційної політики та соціально-трудова відносин Департаменту Хххххххххх обласної державної адміністрації.

Із метою сприяння регіонального розвитку Хххххххххх області й її певних територій за рахунок залучення інвестицій та інших ресурсів та здійснення комплексних заходів, які направлені на покращення іміджу області й розвиток бізнес-середовища у 2016 р. утворили небюджетну організацію Агенція регіонального розвитку Хххххххххх області «Офіс євроінтеграції». Агенція виконує організаційне забезпечення конкурсного відбору інвестиційних проєктів для часткового відшкодування із обласного бюджету відсоткових ставок по кредитах, які залучені суб'єктами малого й середнього підприємництва у рамках реалізації Регіональної програми посилення конкурентоспроможності малого і середнього підприємництва.

Найбільшу консультаційну допомогу підприємці отримують в ЦНАПі. 14 вересня 2021 р. Міністерство цифрової трансформації України офіційно відкрило центр підтримки підприємців Дія. Бізнес у Ххххххх.

Комунікація між органами виконавчої влади та малими і середніми підприємствами проходить за допомогою різних методів. Проблемні питання розвитку підприємництва та пропозиції по вдосконаленню нормативно-правової бази обговорюються на робочих зустрічах, форумах, засіданнях, круглих столах. Для налагодження комунікації департаментом економіки і інвестицій провели моніторингове опитування підприємців м. Ххххххх. Досліджували актуальні проблеми, які вимагають негайного вирішення. Результати показали, що підприємці в кризових умовах не можуть сплачувати податкові нарахування, бракує обігових коштів, є значна потреба для проведення тренінгів і експрес-навчань із антикризового менеджменту та також необхідність роз'яснення урядових програм і методів сприяння відновленню бізнесу. Через пандемію коронавірусу, військові дії й аномальний ріст цін на енергоресурси зросли економічні проблеми: спроби посилити фіскальний тиск на мале підприємництво на основі прийнятого закону №1914 (5600), фінансовий голод підприємств, відсутність комплексних програм антикризової державної підтримки та компенсаторних заходів тощо.

Головна мета комунікацій між підприємцями та представниками місцевого самоврядування – розвиток та популяризацію культури

підприємництва. Аналіз проблем, які виникають у підприємстві допомагає виявити та нівелювати стопери, що заважають вести бізнес в м. Ххххххх, врахувати ситуацію органами місцевої влади.

Основні проблеми, із якими звертаються малі й середні підприємства до органів виконавчої влади та Хххххххххххх міської ради наведені на рис. 2.2.

Рис. 2.2. Найбільші перешкоди для ведення малого та середнього бізнесу м. Ххххххх, 2019-2021 р.

Отже, сектор малого і середнього підприємництва в порівнянні із великим є традиційно уразливішим до зовнішніх викликів. Отже, головними проблемами розвитку бізнесу – це сама держава та її апарат: відсутність надійної судової системи, низька купівельна спроможність населення, незахищеність приватної власності та рейдерство. Ці проблеми мають вирішуватися і коригуватися на рівні державних управлінців.

Початок 2020 р. макроекономічна стабільність була порушена у результаті пандемії COVID-19. Найбільш уразливими у цих умовах виявилися суб'єкти малого і середнього підприємництва, що традиційно є більш ризиковими та не мають «подушки безпеки» в повному обсязі. До наявних труднощів розвитку малого та середнього підприємництва додалися: великі

фінансові втрати, підвищений ризик банкрутства та вимушене скорочення чисельності співробітників тощо.

Зі сторони фіскальної політики запровадили програму державної допомоги бізнесу, згідно до якої найуразливіші підприємства мали можливість отримати разову допомогу у розмірі 8000 грн (програма діяла два рази); ввели податкові канікули підприємствам до травня 2021 р.; списали частину податкових боргів у розмірі до 3030 грн. Полтавською міською радою та виконавчими органами виконавчої влади на регіональному рівні для усунення проблем ведення бізнесу було запроваджено ряд пом'якшувальних карантинних заходів: припинили плату за оренду об'єктам комунальної власності, знизили єдиний податок для другої категорії ФОП із 20 % до 10% в період карантину. Органи виконавчої влади поспілкувалися із орендарями приміщень для малого і середнього бізнесу та попросили відмінити оренду плати на певний період пандемії COVID-19 в обмін на зниження податків на оренду майна (рис. 2.3).

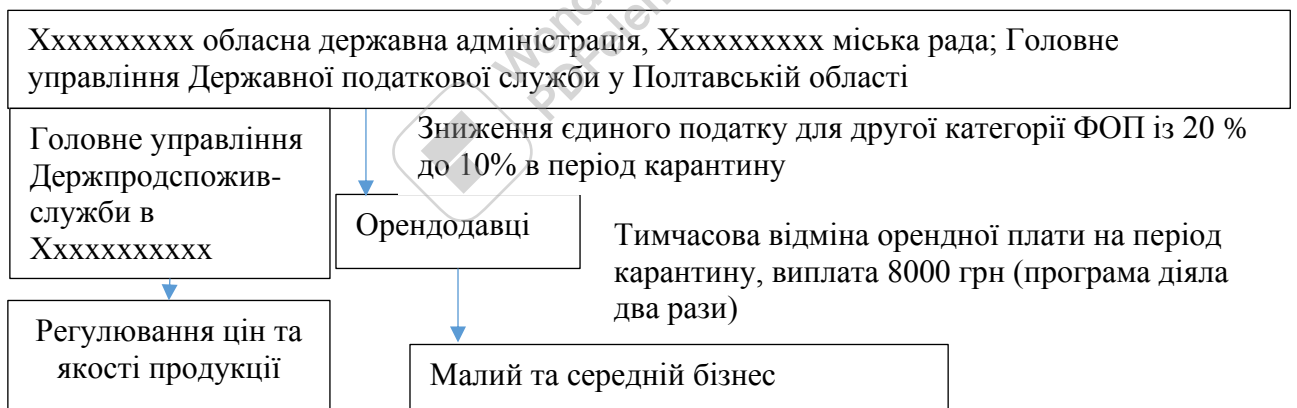

Рис. 2.3. Схема комунікації між органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та малим і середнім бізнесом у період пандемії COVID-19, 2019-2021 рр.

Комунікація проходить із урахуванням всіх зацікавлених сторін. Відкритість у комунікації – це важливий інструмент уникнення паніки (рис. 2.4). Інколи спостерігається недостатня відкритість органів місцевої влади, представників силових відомств, підприємців та неефективну комунікацію із ними.

Хххххххххх обласна державна адміністрація; Хххххххххх міська рада; Головне управління Державної податкової служби у Хххххххххх області; Головне управління Держпродспоживслужби в Хххххххххх області

Часткове звільнення від сплати податків у період воєнного стану та декларативний принцип: оголосив про початок діяльності – і вільно працюєш:

ФОПи єдиники 1 і 2 групи звільняються від сплати ЄСВ, 3 групи лише працівників, яких призвали до ЗСУ України.

Не застосовуються санкції за несвоєчасну сплату податків та зборів. Фізичним особам-підприємцям і юридичним особам з оборотом до 10 мільярдів гривень дозволили сплачувати єдиний податок в обсязі 2% від обороту. Їх звільнили від податку на прибуток і ПДВ. Програма працевлаштування переселенців (6500 грн/особу). Тимчасово можна не сплачувати оренду та податки на земельні ділянки, що знаходяться в держаній чи комунальній власності.

Не проводяться додаткові перевірки, а вже розпочаті – відмінюються. Виняток становить лише контроль за ціноутворенням та можливістю безготівкового розрахунку. Відсутнє зобов'язання по реєстрації.

Надаються кредити під 0 % та кредитні канікули.

Не оподатковуватимуть благодійну допомогу.

Було понад 600 дозволів і ліцензій для бізнесу, а залишаються обов'язковими близько 20 (напр. поводження з радіоактивними відходами)

Малий та середній бізнес

Продукти тривалого зберігання, вода, ліки, одяг, надають послуги, підтримують фінансово

Волонтери

Військові, тероборона, біженці

Рис. 2.4. Схема комунікації між органами виконавчої влади та малим і середнім бізнесом під час військового вторгнення в Україну, 2022 р.

Скарги підприємців стосувалися не тільки наявністю недостатньої кількості інформації у воєнний період, а і відсутністю будь-якого алгоритму дій в надзвичайній ситуації. Це породжувало паніку, появу дезінформації і фейкових повідомлень та не було свідченням турботи влади про громадян. Стейкхолдери (в тому числі представники малого та середнього бізнесу) залучаються передусім щодо підвищення якості й легітимізації рішень місцевої влади. Прийняття участі недержавних організацій, представників бізнесу і представників різноманітних груп громадськості визначає те, що відповідне рішення враховує інтереси певних груп громадськості й ґрунтується на суспільному інтересі. Але в м. Хххххххх не проводиться методична цілеспрямована робота із створення й налагодження системи

комунікації із основними групами стейкхолдерів. Звертаючи увагу на важливу структуроутворюючу роль малого та середнього підприємництва для наявної економіки змішаного типу різнобічна підтримка їх розвитку є стратегічним завданням органів виконавчої влади не тільки для відновлення макроекономічної, а й для політичної і соціальної стабільності Хххххххххх області.

2.2. Засоби комунікації органів виконавчої влади та малих і середніх підприємств

Програми є ефективним інструментом комунікації та реалізації державної підтримки підприємництва (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Перелік планів, програм та стратегій розвитку малого та середнього підприємства м. Ххххххх, 2017-2027 рр.

Назва програми	Період впровадження
Комплексна програма розвитку малого та середнього підприємства у Хххххххххх області	2017-2020 рр.; 2021-2023 рр.
Стратегія розвитку малого та середнього підприємництва у Хххххххххх області	2021-2027 рр.
Програма посилення конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва міста Ххххххх	2018-2022 рр.
Програма «Бізнес-Влада-Наука як взаємодія для результату»	2019-2021 рр.
План місцевого економічного розвитку міста Ххххххх	2020-2022 рр.

Комплексна програма розвитку малого та середнього підприємства у Хххххххххх області на 2017-2020 рр. працювала над вирішенням наступних ключових факторів: фінансова і кредитна підтримка та відшкодування суб'єктам підприємницької діяльності, що беруть кредити в державних банківських установах, тіла кредиту. Під час дії програми підприємці за рахунок комунікаційної взаємодії з органами місцевої влади отримали 10 % відшкодування за одне робоче місце, 15 % – за два, 20 % – за три та більше робочих місць. Із обласного бюджету надали фінансову підтримку у

розмірі 1,8 млн грн. За рахунок впровадження 48 бізнес-проектів було створено 114 робочих місць.

Згідно Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про розвиток і державну підтримку малого та середнього підприємства в Україні» рішенням другої сесії восьмого скликання Хххххххххххх обласної ради від 29.12.2020 № 32 затвердили Комплексну програму розвитку малого та середнього підприємства у Хххххххххххх області на 2021-2023 рр. (додаток Б). Програму розроблено із метою створення сприятливих умов ведення бізнесу, поліпшення показників розвитку економіки області, зростання рівня зайнятості громади, покращення та удосконалення інфраструктурної підтримки підприємництва, фінансової підтримки і ресурсного забезпечення. Виконання програми покладено на Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххххх обласної державної адміністрації, а контролювати її виконання буде постійна комісія обласної ради з питань бюджету та управління майном.

У рамках Комплексної програми щорічно в проводяться конкурси «Найкращий адміністратор» та StreetFest «Кращі товари Хххххххххххх». Організатором конкурсу є Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій облдержадміністрації. Департамент приймає заявки на участь протягом конкурсного періоду від суб'єкти господарської діяльності усіх форм власності, що здійснюють діяльність на території Хххххххххххх області. Конкурс передбачає учасників двох категорій: виробники харчових продуктів і майстри народних промислів.

Продукція, що за результатами конкурсного відбору буде визнана найкращою, буде показана на тематичних експозиційних банерах та стендах й розміщено на відповідних офіційних інтернет-ресурсах. Кожного року за результатами проведення конкурсу формують двомовний промоційний каталог «Кращі виробники Хххххххххххх». Його розповсюджують під час офіційних іміджевих заходів на рівні Хххххххххххх області, робочих зустрічей керівників області із представниками торгово-економічних місій й

розповсюджено за допомогою мережі дипломатичних установ України, які акредитовані за кордоном. Комунікаційні заходи дозволять якісно представити продукцію малих та середніх підприємств Хххххххххх на внутрішньому ринку із подальшою перспективою просування до міжнародних ринків. Також Полтавською міською радою у 2018 р. було затверджено Програму посилення конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва м. Ххххххх на 2018-2022 рр. В рамках реалізації грантового проекту «Підвищення впливу жінок у розбудові місцевого економічного розвитку як запорука успішної реалізації гендерної політики міста Хххххххх» спільно з БО «Світло надії» забезпечили виконання низки заходів, що відповідають завданням, які передбачені програмою.

Комунікація між органами виконавчої влади та малими і середніми підприємствами проходить під час реалізації комплексу заходів (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Комунікація між органами виконавчої влади та малими і середніми підприємствами, 2019-2021 рр.

Назва проекту	Результат реалізації
Стимулювання експортної спроможності підприємств міста Хххххххх	Підтримка підприємств, які не мають ресурсів та досвіду для виходу на міжнародні ринки
Полтавський жіночий бізнес-марафон	Розроблення Гендерного паспорту м. Хххххххх
Державна програма «Доступні кредити 5-7-9%»	Освітні семінари із питань публічних закупівель та державних кредитів
Бізнес-інкубатори університетів	Онлайн-навчання із питань започаткування власної справи й ведення бізнесу
Інформаційно-просвітницькі заходи «Соціальне підприємництво – новий сектор економіки»	Тренінги для АТО й соціально вразливих верств населення
StreetFest «Кращі товари Хххххххххххх»	Промоційний двомовний каталог «Кращі виробники Хххххххххххх». Продукцію покажуть на тематичних експозиційних банерах та стендах та офіційних інтернет-ресурсах
Марафон підтримки підприємництва. Форум для підприємців «CityFest»	Проведення інформаційних заходів (круглі столи, вебінари, консультації тощо). Розроблено Інвестиційний паспорт міста Хххххххх, Маркетингову стратегію міста Хххххххх, Гід інвестора, Дорожню карту, Дорожню карту інвестора, Путівник відновлення для малого та середнього бізнесу у посткарантинний період

Періодично органи місцевого самоврядування проводять Полтавський науковий симпозіум онлайн «STEM-освіта – ти зможеш усе!» як засіб для просування STEM-освіти серед жінок Хххххххххх, організували бізнес-форум «Жіноче підприємництво у м. Ххххххх: стан та перспективи розвитку», провели онлайн-конкурс startup-проектів «Полтавський жіночий бізнес-марафон». Завершальним етапом спільного проекту було розроблення Гендерного паспорту м. Ххххххх. У рамках співпраці із Ініціативою Європейського Союзу «Мери за економічне зростання» розроблено «План місцевого економічного розвитку міста Ххххххх на період 2020-2022 рр.», який схвалено Світовим Банком. Місто Ххххххх отримало статус «Дійсний учасник «Клубу «Мери за економічне зростання» ініціативи ЄС.

Ефективна комунікація підприємців та представників місцевої влади дала можливість реалізувати проект «Стимулювання експортної спроможності підприємств міста Ххххххх». Бенефіціаром виступав ПРОМІС. Термін впровадження був із 03.02.2020 р. по 20.12.2020 р. Розмір фінансування становив 535 тис. грн. Ідея проекту полягала у тому, щоб підтримати малі та середні підприємства, які не мають ресурсів та досвіду для виходу на міжнародні ринки. В рамках проекту проводились заходи щодо відбору потенційних експортерів серед полтавських малих та середніх підприємств, їх навчання, пошук партнерів і супроводження в процесі просування товарів на зовнішні ринки. Реалізація заходів проекту дозволила об'єднати зусилля малих і середніх підприємств, КО «Інститут розвитку міста», Хххххххххххх торгово-промислової палати й інших зацікавлених організацій м. Ххххххх у процесах оформлення, підготовки й просування товарів та послуг на зовнішні ринки.

Для покращення комунікації між органами виконавчої влади та малим і середнім бізнесом для підприємців регіону було проведено чотири освітні семінари із питань публічних закупівель й державної програми «Доступні кредити 5-7-9% », у яких прийняли участь 460 осіб. У рамках комунікації та виконання регіональних програм проводились онлайн-навчання із питань

започаткування власної справи й ведення бізнесу в бізнес-інкубаторах університетів м. Хххххххх. Із метою співпраці органів місцевого самоврядування та соціального підприємництва для підтримки підприємницьких ініціатив внутрішньо-переміщених осіб, ветеранів АТО й інших соціально вразливих верств населення провели ряд тренінгів, в яких прийняли участь 150 осіб.

Комунікація Координаційної ради Хххххххххххх обласної державної адміністрації дала можливість акцентувати на тому, що податкова система держави доведена до критичного стану, є перекося у оподаткуванні та спостерігається система ухилення від оподаткування і системні шахрайства із ПДВ. Певні галузі повністю чи частково перебувають «у тіні». Податки на заробітну плату становлять значну проблему для економіки. Керівники підприємств Хххххххх акцентували увагу на підвищенні митної вартості товарів, податків на виведений капітал, відновлення відшкодування підприємствам із державного бюджету компенсації середнього заробітку за військовослужбовців тощо.

Із одного боку, державне регулювання підприємців є занадто обтяжливе та потребує заходів дерегуляції, спрямованих на досягнення європейських стандартів. Але діяльність значного прошарку суб'єктів господарювання характеризує низьку соціальну відповідальність; частими є факти ухилення від оподаткування, виведення капіталу за межі країни та проведення тіньових операцій.

Отже, протягом 2019-2021 рр. органами місцевого самоврядування за участю представників бізнесу було розроблено Інвестиційний паспорт міста Хххххххх, Маркетингову стратегію міста Хххххххх, Гід інвестора, Дорожню карту, Дорожню карту інвестора, Путівник відновлення для малого та середнього бізнесу у посткарантинний період та Гендерний паспорт міста Хххххххх. Аналіз медіа-поля Хххххххххххх обласної державної адміністрації засвідчив значне зростання чисельності й якості інформації про підприємництво, що поширюють різними каналами комунікації (веб-сайт

(додаток В), Facebook та YouTube сторінки, інформування у онлайн-медіа тощо). Відзначимо зростання активності відповідальних спеціалістів міськвиконкому, що на регулярній основі дають інтерв'ю й коментарі представникам мас-медіа, активно інформують і спілкуються із представниками малого та середнього бізнесу. Для детальнішого ознайомлення відповідні презентаційні матеріали розміщують на веб-сайті Хххххххххххх міської ради. Забезпечені онлайн-комунікації: Електронні петиції, Електронні звернення, Електронні консультації, Бюджет участі – платформа Громадський проєкт і опитування.

Малий та середній бізнес характеризуються достатньо високим рівнем поінформованості про більшість пріоритетних питань у сфері підприємництва міста, адже прямо чи опосередковано пов'язані з більшістю процесів і активностей, що проходять в Полтавському регіоні. Але у більшості випадків така поінформованість не переходить в конкретні дії або рішення про співпрацю із міською чи районною владою для досягнення корисних для певної території цілей.

Основні канали комунікації між органами виконавчої влади із представниками малого та середнього бізнесу: проведення зустрічей (круглі столи, консультації тощо) із представниками бізнесу; засоби масової інформації – як ділові так і галузеві; участь і організація заходів відповідної галузі (виставки, конференції, круглі столи тощо); організація спецзаходів для представників цільових груп; підготовка й поширення інформації про конкретні проєкти; спільне планування й впровадження комунікаційних компаній щодо підприємництва в полтавському регіоні; ініціювання залучення підприємців до вирішення проблеми певної території (благоустрій, дороги тощо). Із метою сприяння швидкому відновленню малого і середнього підприємництва розробили Дорожню карту підприємця, яку використовують як посібник із кризового менеджменту, для бізнес-планування в посткарантинному періоді, аналізі стану справ малих підприємств із боку їх керівників.

Для ефективного розвитку бізнесу шляхом застосування комунікаційних

інструментів підтримки інновацій у підприємстві та розширенні можливостей доступу до фінансових ресурсів продовжували реалізовувати Програму «Бізнес-Влада-Наука як взаємодія для результату». Провели Марафон підтримки підприємництва, що включав у себе низку навчальних тренінгів для підприємців міста і тих та бажаючих розпочати власну справу. У онлайн-форматі відзначили День підприємця. Провели щорічний форум для підприємців «CityFest». У рамках заходів за участі експертів з інших міст України організували інформаційно-просвітницький вебінар «Соціальне підприємництво – новий сектор економіки»; зробили онлайн-навчання старшокласникам «Як організувати свою справу, із чого почати власний бізнес?». За співучасті ділового клубу «Партнер» провели інформаційно-просвітницький вебінар «Підготовка до нової генерації потенційних підприємців». Співпраця із Полтавською торгово-промисловою палатою дала можливість провести онлайн-круглий стіл «Сучасні підприємці: проблеми, надії, перспективи, візії».

Не дивлячись на наявність у структурі обласної, районної чи міської ради й її виконавчих органів фахівців та спеціалістів із комунікації, робота із головними стейкхолдерами проводиться спорадично і несистемно. Це пояснюється різними чинниками, зокрема: відсутністю інструментів збору інформації думок підприємців; відсутністю системи постійного моніторингу матеріалів засобів масової інформації; недостатньою координацією комунікаційної діяльності у підрозділах; недостатньою чисельністю професійних кадрів; відсутністю обговорення зацікавлених груп громадськості проєктів рішень щодо їхнього прийняття; недостатньою технічною базою щодо комунікацій; відсутністю коштів щодо об'ємної інформаційно-роз'яснювальної роботи із підприємцями – представниками малого та середнього бізнесу.

У м. Ххххххх протягом 2019-2021 рр. вирішували багато проблем, які перешкоджали розвитку вітчизняного підприємництва, що забезпечувало зростання ефективності підприємницької діяльності малих та середніх підприємств, розширило підприємницький сектор й зменшило тіньові схеми.

Висновки до розділу 2

Проведений аналіз стану комунікації між органами виконавчої влади та підприємствами на регіональному рівні дав можливість зробити наступні висновки:

1. Місто Хххххххх за версією журналу «Forbes Україна» посіла у 2021 р. 15 місце у рейтингу кращих міст, які привабливі для ведення бізнесу, що стало можливим за рахунок дієвої взаємодії органів виконавчої влади та підприємств. У 2021 р. чисельність середніх підприємств м. Хххххххх становила 208 од. (5,1 %), малих – 3832 од. (94,1 %), у т. ч. мікропідприємств – 3287 од. (80,7 %). У 2021 р. частка обсягу реалізованої продукції середніми підприємствами становила 41,8 %, малими – 16,5 %. Найбільша чисельність середніх підприємств задіяно у промисловому секторі, сільському господарстві, торгівлі та будівництві. Малі підприємства зосереджено в роздрібній торгівлі та аграрному комплексі.

2. Малому та середньому бізнесу складно виживати за умов нестабільного зовнішнього середовища то постійно відбувається системний діалог органів виконавчої влади з бізнес-об'єднаннями, при обговоренні політики розвитку та підтримки малого і середнього бізнесу. Проблемні питання розвитку підприємництва та пропозиції по вдосконаленню нормативно-правової бази обговорюються на робочих зустрічах, форумах, засіданнях, круглих столах.

3. Програми є ефективним інструментом комунікації та реалізації державної підтримки підприємництва. В м. Хххххххх діє Комплексна програма розвитку малого та середнього підприємництва у Хххххххххххх області на 2021-2023 рр., схвалена Стратегія розвитку малого та середнього підприємництва у Хххххххххххх області на 2021-2027 рр. Найбільшу консультаційну допомогу підприємці отримують в ЦНАПах. Усі ЦНАПи на Полтавщині мають підрозділи підприємницької діяльності. Діяльність облдержадміністрації, міської ради та їх виконавчих органів висвітлюється на офіційному веб-сайті, у Facebook та YouTube сторінках, інформування у онлайн-медіа тощо).

РОЗДІЛ 3

СТАН КОМУНІКАЦІЇ МІЖ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА МАЛИМИ І СЕРЕДНІМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

3.1. Взаємодія органів виконавчої влади та бізнесу в процесі стратегічного управління розвитком міста

Органи виконавчої влади на регіональному рівні мають знайти шляхи удосконалення існуючих підходів щодо покращення комунікаційних зв'язків з підприємцями. Зарубіжний досвід свідчить, про важливість ролі у результативності здійснення даного процесу має відіграти співпраця влади, бізнесу й громадськості. В Україні ця практика ще на набула достатньої популярності, а комунікація суб'єктів стратегічного управління здійснюється часто тільки формально під час вибору й обговоренні стратегій розвитку міста, відповідно, що й впливає на вдалу її реалізацію. Тому налагодження чіткої співпраці за рахунок дієвих фідбеків у форматі «влада-бізнес-громадськість» на всіх етапах стратегічного управління розвитком міста Хххххххх набуває значної актуальності.

Концептуальні й системні зміни, які спрямовані до забезпечення сталого розвитку міста Хххххххх, можуть реалізувати за допомогою поєднання зусиль суб'єктів стратегічного управління: органів виконавчої влади, бізнесу й громадськості. Так як співпраця суб'єктів стратегічного управління надасть змогу ліпше вивчити проблеми, які турбують місцевих жителів в екологічній, соціальній та економічній сферах життєдіяльності м. Хххххххх, а сукупне генерування ідей й креативне мислення учасників даного процесу дасть можливість знайти раціональні й ефективні шляхи для їх вирішення.

Органи місцевого самоврядування та виконавчої влади мають виступати у якості лідера та забезпечувати сталий розвиток. Вони повинні формувати місцеву політику, яка буде направлена на забезпечення збалансованого

соціального, екологічного та економічного розвитку міста Хххххххх, установлювати у межах територіальної громади принципи соціальної справедливості; забезпечувати результативне та екологічно безпечне функціонування економіки; створювати, нарощувати й ефективно реалізовувати конкурентні переваги міст Хххххххх.

Для реалізації цих завдань доцільно використаний широкий спектр засобів управління (економічні, адміністративні, соціальні та психологічні й ін.). Наприклад, за допомогою адміністративних методів органи виконавчої влади зможуть удосконалювати місцеву нормативно-правову базу, та на базі цього регламентувати розвиток міста згідно принципів сталого розвитку (зокрема, розробку й прийняття нових актів місцевого характеру, які спрямовані на регулювання питань планування й забудови міста, землекористування, охорони довкілля, реформування соціальної політики, діяльності органів місцевої влади в сфері забезпечення сталого розвитку міста Хххххххх тощо).

Економічні методи будуть при нагоді можновладцям щодо забезпечення раціонального, збалансованого, цільового й ефективного використання місцевого бюджету.

Соціально-психологічні методи органи виконавчої влади зможуть використати щодо стимулювання розвитку людського капіталу й соціальної інфраструктури, поліпшення демографічного середовища, формування збалансованого ринку праці, активізувати діалог із місцевою громадою (зокрема, удосконалення інформування населення про суть сталого розвитку, проведення громадських слухань, комунікація щодо цілей формування й реалізації стратегічних планів розвитку міста із метою широкого залучення місцевої громади до процесу стратегічного управління розвитком міста Хххххххх).

Бізнес-представники підприємницьких структур, в тому числі середнього та малого бізнесу, як важливий суб'єкт стратегічного управління розвитку міста Хххххххх має по-можливості фінансувати проєкти, що є

спрямованими на забезпечення сталого розвитку міста (відповідно стратегія розвитку міста й програми її реалізації мають фінансуватись не тільки із місцевого бюджету й трансфертів із держбюджету, але і за рахунок коштів бізнесових структур, що виступають у ролі меценатів, спонсорів та дозволить підтримувати життєздатність стратегій). Окрім цього, представники бізнесових структур мають раціонально використовувати природно-ресурсний потенціал міста, утилізувати та перероблювати відходи, застосовувати в роботі підприємств очисні споруди, активно впроваджувати інновації, для формування, або удосконалення соціально й екологічно-ефективного виробництва, підвищувати конкурентоспроможність і підприємств, і міста Ххххххх в цілому.

Громадськість як третій суб'єкт стратегічного управління розвитку міста Ххххххх, до складу якого відносять представників громадських організацій, профспілки, політичні партії, засоби масової інформації, науковці, молодь та усі зацікавлені та небайдужі до майбутнього міста та громади. Представники громадськості мають запроваджувати в стиль життя концепцію сталого розвитку, приймати активну участь у всіх проектах, пропагувати ідеї сталого розвитку серед населення, які спрямовані на забезпечення сталого розвитку міста та сприяти зростанню конкурентоспроможності міста.

Крім цього, суб'єкти стратегічного управління відповідають за функції, що виконує місто Ххххххх. Наприклад, органи місцевої влади та виконавча влада регулюють головні функції міста, а представники бізнесових структур й громадськості координують дії із органами місцевого самоврядування та виконавчої влади щодо контролю над виконанням цих функцій. Схематично процес комунікації щодо стратегічного управління розвитку міста Ххххххх наведено на рис. 3.1. Зображена на рис. 3.1 схема показує ідеальне бачення реалізації процесу комунікації під час стратегічного управління, зокрема, визначена спільна єдина мета діяльності та розвитку міста Ххххххх, яка згуртовує суб'єкти стратегічного управління, що за допомогою виконання різних завдань намагаються втілити її в реальність.

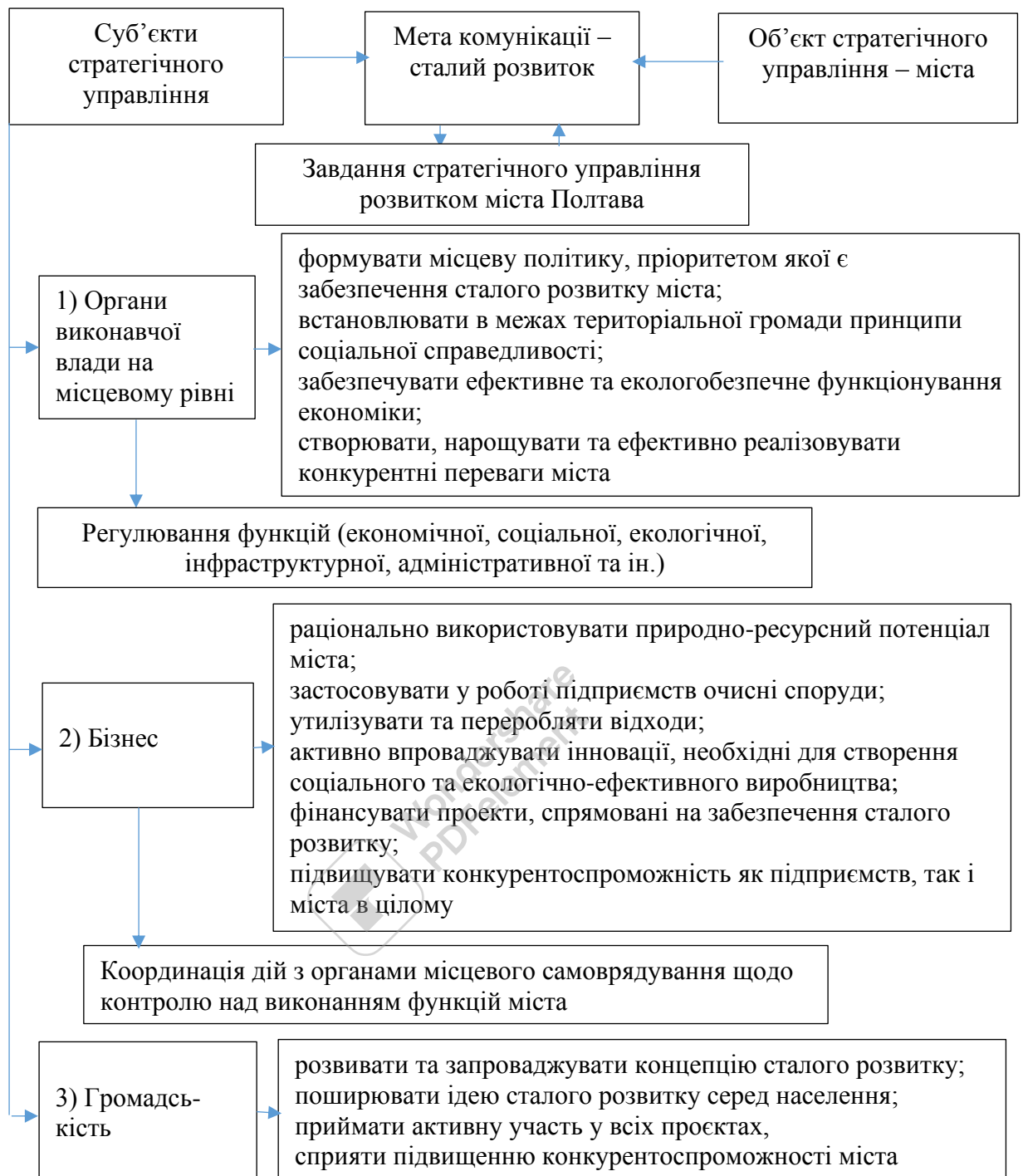

Рис. 3.1. Схема комунікацій, спрямованих на стратегічний розвиток міста Ххххххх, 2023 р.

Описуючи співпрацю влади із бізнесом, наголошуємо на важливості розвитку приватно-публічного партнерства й переваги, що отримує кожен із учасників такої співпраці. В цілому, для удосконалення комунікаційних процесів між малими та середніми підприємствами і органами виконавчої влади на регіональному рівні, пропонуємо:

створити нормативно-правову базу, що б регулювала відносини органів виконавчої та місцевої влади, бізнесу та громадськості безпосередньо у процесі стратегічного управління розвитком міста;

популяризувати взаємодію суб'єктів стратегічного управління серед громади міста на основі мотивації місцевих жителів й підприємців щодо залучення до цього процесу;

створити спеціалізований орган, що б координував роботу органів місцевої влади, бізнесу і громадськості й контролював їх співпрацю на усіх етапах стратегічного управління розвитком міста.

Для покращення комунікації посадових осіб Хххххххххххх облдержадміністрації доцільно працювати над саморозвитком (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Курси та тренінги для спеціалістів Хххххххххххх обласної державної адміністрації, 2023 р.

Платформа чи організатор	Назва курсу чи тренінгу
Prometheus	Основи інформаційної безпеки
Prometheus	Основи критичного мислення
Полтавська обласна рада	Інтегральна динаміка. Еволюція мислення, лідерства, економіки і політики
Полтавська міська рада	Побудова ефективної комунікації в управлінській діяльності
Полтавська міська рада	Інформаційно-комунікаційні технології
Полтавська філія Суспільної служби, Ресурсний центр ГУРТ	Домівка цифрової трансформації

Доцільно пройти он-лайн курси й отримати сертифікати: «Основи інформаційної безпеки (Prometehus)» і «Основи критичного мислення (Prometheus)». Учасники курсів отримають більше знань про особливості комунікації та принципи у створенні комунікаційної стратегії. Також спеціалісти ознайомляться з особливостями застосування інформаційної та комунікаційної стратегії, засобами мінімізації ризиків під час її реалізації. Посадовці вчитимуться оцінювати ефективність застосування комунікаційної стратегії. Учасники розроблятимуть низку практичних завдань, що будуть спрямовані на закріплення навиків підготовки комунікаційної стратегії й написання інформаційних матеріалів. Працівники будуть залучатися на

наступні тренінги: «Еволюція мислення, лідерства, економіки та політики»; «Інтегральна динаміка»; «Побудова ефективної комунікації в управлінській діяльності»; «Інформаційно-комунікаційні технології»; Домівка цифрової трансформації» тощо. Учасники тренінгів проходили професійне навчання й підвищують рівень своїх вмінь і навичок щодо формування ключових компетенцій роботи, наприклад, планування й організації керівної діяльності, постановки задач, мотивації й контролю роботи підлеглих і делегування повноважень, результативного планування та використання часу під час комунікацій з підприємцями тощо. За допомогою рольових ігор, практикумів, практичних вправ і кейс-стаді учасники будуть розвивати комунікативні навички й демонструватимуть практичні уміння приймати ефективні рішення.

Тренінги та курси будуть практико-орієнтованими, дадуть реальну можливість оволодіти інструментами комунікації, навчатимуть виявляти мотивуючі фактори щодо праці, формування взаємозв'язків з бізнесом за допомогою заохочення відкритої комунікації і прийняття ефективних управлінських рішень. Якість комунікації визначатиме успіх розвитку бізнесу.

Передбачається організація навчання спеціалістів органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування, наприклад, на базі спеціалізованих установ й підприємств, з питань цифрових навичок й компетенцій в частині використання цифрових інструментів в управлінській діяльності; проведення регіональних семінарів, круглих столів, науково-практичних конференцій, відео-конференцій за участі керівників органів виконавчої влади та представників бізнес-структур.

Отже, основними напрямками покращення комунікації між органами виконавчої влади та середнім і малим бізнесом буде: узгодженість програм та інформаційного законодавства; нормування діяльності із поширенням інформації в мережі інтернет; створення міцних зв'язків влада-бізнес та підвищення кваліфікації посадовців.

3.2. Проєкти, в рамках яких відбуватиметься комунікація органів виконавчої влади та малих і середніх підприємств

Головними складовими стратегії комунікації органів виконавчої влади з малими й середніми підприємствами у 2023 р. будуть:

налагодження ефективної комунікації з підприємствами передбачає тісну взаємодію із відповідними міністерствами і бізнес-асоціаціями. Інформація, що розповсюджуватиметься, повинна адаптуватися згідно потреб конкретної пріоритетної теми;

важливо пов'язувати залучення в спільні проєкти й роботу з пріоритетними проблемами м. Хххххххх із можливими іміджевими перевагами і програмами з корпоративної соціальної відповідальності, які є дуже важливі, в першу чергу, для середніх компаній;

пропонуємо активніше використовувати в комунікаційних кампаніях представників банків та інших фінансових інституцій;

банки та фінансові інституції у співпраці з профільними структурними підрозділами виконавчого комітету Хххххххххххх міської ради зможуть сформулювати особливі умови для роботи й призведуть до збільшення інтересів цільової групи;

пропонуємо створити ефективну систему збору й розповсюдження інформації про позитивні приклади залучення учасників групи щодо участі в вирішенні пріоритетних проблем м. Хххххххх.

Пріоритетними завданнями щодо покращення комунікації між органами виконавчої влади та середніми і малими підприємствами будуть у 2023 р.:

освоєння й впровадження у виробництво конкурентоспроможної продукції за допомогою переходу на міжнародні стандарти та зниження собівартості;

розробка спільно із закладами вищої освіти довгострокової програми інтенсифікації розвитку малих і середніх підприємств, шляхом визначення заходів до впровадження у пріоритетних галузях;

сприяння проведенню інформаційно-консультативних заходів із імплементації законодавства Європейського Союзу із питань промислових стандартів і оцінок відповідності Європейського Союзу на базі промислових підприємств – провідних експортерів продукції до Європейського Союзу та інших країн світу;

підтримка та залучення місцевих виробників до участі у форумах, виставкових заходах, для популяризації продукції полтавських підприємств співпраця з Полтавською торгово-промисловою палатою з питань використання потенціалу торгових представництв України за кордоном;

підготовка пропозицій про механізми підтримки підприємств, які запроваджують інноваційні проекти у виробництво, шляхом застосування преференцій та пільг.

Потрібно налагодити чітку комунікацію між органами виконавчої влади та середніми і малими підприємцями у питаннях:

створення та розвитку індустріального парку;

залучення інвестицій;

реалізації заходів із регіонального розвитку;

ефективного надання адміністративних послуг через прозорий офіс.

Полтавська облдержадміністрація та Полтавська обласна рада зацікавлені в налагодженні співпраці й прийнятті спільних рішень, так як тривалий час діалог на щаблі державно-приватного партнерства був неефективним. Більшість підприємств, хоч і мають на меті покращення економічного добробуту й налагодження міжсекторального діалогу, але, рівень розуміння між представниками бізнесу, влади та наукової спільноти є досить низьким та не дієвим. Підтримка підприємництва та налагодження ефективної комунікації є основним завданням в розрізі співробітництва та взаємодії на місцевому рівні. Відновлення активної співпраці передбачається за рахунок реалізації дієвих реалістичних проектів на основі вдалих європейських практик (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Проекти, в рамках яких відбудеться активна комунікація малих та середніх підприємств і органів виконавчої влади м. Ххххххх, 2023 р.

Проект	Особливості
Будівництво індустріального парку	Облаштована відповідною інфраструктурою територія, в межах якої учасники індустріального парку зможуть здійснювати: господарську діяльність в сфері переробної промисловості, науково та дослідну діяльність й діяльність в сфері інформації й телекомунікацій
Проект по відкриттю власної справи	Співпраця Кабінету міністрів України і органів місцевого самоврядування дасть можливість малозабезпеченим сім'ям міста Ххххххх вийти з бідності та заснувати власну справу
Тренінги «Інформуй відповідально!»	Пропонуємо застосовувати уніфіковане представлення на сайтах органів місцевого самоврядування інформації, що необхідна для бізнесу. Оприлюднення інформації, підготовки аналізу регуляторного впливу, застосування М-тесту, публічних обговорень та налагодження професійних діалогів з відповідними бізнес-об'єднаннями тощо
Участі у форумах, виставкових заходах	Популяризація продукції полтавських підприємств

Комунікацію малих та середніх підприємств і органів виконавчої влади на регіональному рівні потрібно продовжувати під час роботи по створенню індустріального парку на території міста Ххххххх. Згідно із внесеними змінами у Генеральному плані міста, які затверджені рішенням сесії Хххххххххххх міської ради від 21.10.2020 р. «Про затвердження внесених змін до генерального плану міста» будівництво індустріального парку на площі 40,7 га передбачають у межах Затуринського промислового району. У промисловій зоні Київського району на основі діючих підприємств по вул. Заводській пропонуємо створити індустріальний парк на площі 21,0 га.

Зокрема, виконавчий комітет визначає індустріальний парк як територію, спеціально організовану для розміщення нових виробництв. Включатиме комплекс майданчиків, які будуть привабливі для ведення бізнесу та сприятимуть залученню інвестицій. Індустріальний парк дасть можливість підвищити конкурентоспроможність й інвестиційну привабливість міста, сформувати робочі місця й збільшити надходження до бюджетів всіх рівнів. Учасників індустріального парку громади звільнять від

пайової участі у розвитку місцевої інфраструктури й сплати імпорного мита під час ввезення обладнання й комплектуючих, що не виробляються на території України.

Державна підтримка створення й функціонування індустриального парку передбачатиме виділення коштів із державного фонду регіонального розвитку за умови спільного фінансування із місцевих бюджетів у розмірі 10 % їх кошторисної вартості, передбачається звільнення від пайової участі у розвитку місцевої інфраструктури у разі будівництва об'єктів у межах валового продукту, та звільнення від сплати імпорного мита під час ввезення обладнання й комплектуючих, що не виробляються Україною.

Співпраця Кабінету міністрів України і органів місцевого самоврядування надасть можливість малозабезпеченим сім'ям міста Хххххххх вийти з бідності та заснувати власну справу. Взяти участь у проєкті у 2023 р. зможуть безробітні із малозабезпечених сімей. Вони отримуватимуть допомогу від держави на відкриття й ведення власної справи. Кошти будуть спрямовані на проходження навчання, отримання допомоги у складанні бізнес-планів, консультаційної підтримки та безпроцентної допомоги у розмірі до 15 мін. зарплат на отримання необхідного обладнання та матеріалів.

Допомога повертатиметься протягом трьох років. Сума, яку необхідно буде повернути, зменшиться на суму сплачених за цей період податків по підприємницькій діяльності та соціальних внесків. А якщо за направленням центру зайнятості буде працевлаштування двох осіб на два роки то підприємець взагалі не повертатиме фінансову допомогу.

Органам виконавчої влади Хххххххххххх міської ради доцільно долучитись до розроблених Національною радою для регіональних та місцевих мовників тренінгів «Інформуй відповідально!». Це надасть змогу проаналізувати комунікації місцевої влади та військових з медіа та підприємцями й громадами на місцях. Органи місцевої влади повинні спрямувати свою роботу так, щоб підприємці мали можливість отримати якісну й точну інформацію. Покращення спроможності місцевих органів влади

щодо запровадження обґрунтованої регуляторної політики щодо малих й середніх підприємств і заходів контролю буде сприятиме розвитку малих й середніх підприємств, буде нарощувати їх ділові обсяги й допомагатиме запроваджувати діяльність згідно вимогам законодавства України.

Перелік заходів, що будуть спрямовані на розвиток підприємництва та покращення комунікації наведено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Перелік заходів, що спрямовані на розвиток підприємництва та покращення комунікації між підприємцями та органами виконавчої влади в м. Ххххххх, 2023 р.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Розробка концепції індустріального парку	Департамент економіки і інвестицій, Управління з питань містобудування та архітектури, Хххххххххх міське управління земельних ресурсів та земельного кадастру, КО «Інститут розвитку міста»	Бюджет Хххххххххххх міської територіальної громади	Розроблена концепція
Визначення та паспортизація земельних ділянок для розміщення нових виробництв	Управління з питань містобудування та архітектури, Хххххххххххх міське управління земельних ресурсів та земельного кадастру, КО «Інститут розвитку міста»	Міський бюджет, залучені кошти інвесторів	Кількість паспортизованих земельних ділянок
Продовження співпраці з Ініціативою ЄС «Мери за економічне зростання»	Департамент економіки і інвестицій	Бюджет Хххххххххххх міської територіальної громади	Кількість підготовлених документів

За рахунок реалізації комплексу проєктів розвитку малих та середніх підприємств та покращення комунікації під час їх розробки та впровадження передбачається збільшення кількості експортно спрямованих промислових підприємств; збільшення надходжень фінансів до міського бюджету від діяльності суб'єктів підприємництва; збільшення чисельності діючих суб'єктів підприємництва та зростання обсягів реалізації продукції.

3.3. Покращення комунікації під час реалізації заходів, спрямованих на сприятливе ведення бізнесу

В цілому, дуже важливе налагодження ефективної різноформатної комунікації між органами виконавчої влади та малим і середнім бізнесом у місті Ххххххх. Необхідне формування атмосфери відкритості між владою, бізнесом та населенням. Заходи, спрямовані на сприятливе ведення бізнесу в м. Ххххххх та Хххххххххххх області наведені в табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Заходи, спрямовані на сприятливе ведення бізнесу в м. Ххххххх та Хххххххххххх області, 2023 р.

Назва напрямку та перелік дій	Відповідальні за виконання
Сприяння забезпеченню інформаційного наповнення сайтів місцевих органів влади корисною інформацією для малих та середніх підприємств	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххххх облдержадміністрації, РДА, органи місцевого самоврядування
Здійснення інформування про безоплатне навчання для підприємців з використанням можливості безкоштовної онлайн-школи «Дія. Бізнес»	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххххх облдержадміністрації, РДА, органи місцевого самоврядування
Сприяння створенню єдиної інформаційної сторінки для суб'єктів підприємництва	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххххх облдержадміністрації, громадські організації бізнесу
Сприяння реалізації державних програм щодо фінансової підтримки малих та середніх підприємств, зокрема програми «Доступні кредити 5,7,9»	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххххх облдержадміністрації
Створення каталогу соціальних підприємств регіону	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххххх облдержадміністрації, ГС «Об'єднання соціальних підприємств»

У зв'язку з економічним акцентом розвитку міста Ххххххх у 2023 р., важливою складовою повинна ефективна комунікаційна політика між виконавчою владою та бізнесом міста. Сучасна, добра, налагоджена інформаційна і комунікативна політика сприятиме вчасному й оперативному інформуванню із питань актуальних щодо цільових груп. Має формуватися

атмосфера відкритості й прозорості у відносинах між владою і бізнесом всіх рівнів міста. Отже, передбачається розробка та впровадження комунікаційної політики взаємодії бізнесу і влади (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

**Заходи, спрямовані на сприятливе ведення бізнесу в м. Ххххххх та
Хххххххххх області, 2023 р.**

Назва напрямку та перелік дій	Відповідальні за виконання	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн	
		всього	обласний бюджет
Організація та проведення «Дня підприємця»	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххх облдержадміністрації	190,0	190,0
Здійснення фінансово-кредитної підтримки малих та середніх підприємств на часткове відшкодування суми кредиту за умови створення нових робочих місць	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххх облдержадміністрації, банківські установи	2800,0	2800,0
Організація та проведення семінарів, тренінгів, ознайомчих візитів, інформаційних кампаній зі сприяння розвитку соціального підприємництва	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххх облдержадміністрації, навчальні заклади області, громадські організації	500,0	500,0
Сприяння функціонуванню Полтавського бізнес-хабу (надання консультаційних послуг)	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххх облдержадміністрації, громадські організації	1250,0	1250,0
Організація та проведення семінарів, тренінгів тощо з питань підприємництва, в т.ч. в бізнес-інкубаторах та бізнес-центрах області	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххх облдержадміністрації, вищі навчальні заклади області тощо	520,0	520,0
Організація та проведення конкурсу «Мій бізнес»	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххх облдержадміністрації, громадські організації	1430,0	1430,0

Розробка політики має сприяти вчасному і оперативному інформуванню із питань актуальних для малого та середнього бізнесу. Налагодження

ефективної різноформатної комунікацію між владою й бізнесом усіх рівнів у місті Хххххххх сприяння формуванню атмосфери їх взаємодії. Заходи, спрямовані на покращення комунікації щодо підвищення конкурентоспроможності малого і середнього підприємництва у м. Хххххххх та Хххххххххххх області наведені у табл. 3.6.

Таблиця 3.6

Заходи, спрямовані на покращення комунікації щодо підвищення конкурентоспроможності малого і середнього підприємництва у м. Хххххххх та Хххххххххххх області, 2023 р.

Назва напрямку та перелік дій	Відповідальні за виконання	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн	
		всього	обласний бюджет
Сприяння розповсюдженню інформації щодо діяльності малих та середніх підприємств у сфері рекреаційного/ реабілітаційного туризму	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххххх облдержадміністрації, Департамент культури і туризму Хххххххххххх облдержадміністрації	Не потребує фінансування	
Організація та проведення конкурсу «StartUP Poltava Region»	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххххх облдержадміністрації громадські організації, ВНЗ області	480,0	480,0
Сприяння участі малих та середніх підприємств у виставкових заходах в Україні та за її межами	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххххх облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації	120,0	120,0
Забезпечення інформаційного наповнення розділу «для бізнесу» на веб-сайті облдержадміністрації	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Хххххххххххх облдержадміністрації	Не потребує фінансування	

У 2023 р. із метою покращення комунікації пропонуємо і надалі проводити соціологічне опитування підприємців і мешканців міста Хххххххх на теми стану, проблем і перспектив в комунікаційній політиці взаємодії влади, бізнесу і громади Хххххххххххх міської територіальної громади.

Передбачається проведення круглих столів і вебінарів на актуальні теми,

зокрема, про зміни чи нововведення у підприємницькій діяльності, вирішення проблемних питань і пропозицій влади. Доцільним є проведення кожного року форуму «Спільна робота – високі надходження». Заходи, спрямовані комунікацію під час пошуку нових ринків збуту в м. Ххххххх та Ххххххххххх області наведені в табл. 3.7.

Таблиця 3.7

Заходи, спрямовані комунікацію під час пошуку нових ринків збуту в м. Ххххххх та Ххххххххххх області, 2023 р.

Назва напрямку та перелік дій	Відповідальні за виконання	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн	
		всього	обласний бюджет
Забезпечення виготовлення інформаційної продукції/інформаційних послуг щодо промоції виробників Хххххххххх	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Ххххххххххх облдержадміністрації	200,0	200,0
Організація та проведення заходів (виставки, ярмарки тощо) щодо популяризації продукції та послуг що надаються малими і середніми підприємствами Ххххххххххх області	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Ххххххххххх облдержадміністрації громадські організації	270,0	270,0
Створення переліку виставково ярмаркових заходів у Ххххххххххх області та розміщення його на веб-сайті облдержадміністрації	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Ххххххххххх облдержадміністрації	Не потребує фінансування	
Здійснення інформаційних кампаній щодо участі суб'єктів малих і середніх підприємств в українських та міжнародних форумах, семінарах, конференціях, виставках, ярмарках тощо	Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Ххххххххххх облдержадміністрації, громадські організації	Не потребує фінансування	

Виявлені проблеми у недостатньому рівні обізнаності суб'єктів підприємництва щодо проєктів, програм, заходів із розвитку бізнесу в Ххххххххххх області у зв'язку із відсутність єдиного, консолідованого джерела інформації та заплутаному доступу малих і середніх підприємств до

повної якісної інформації із питань ведення й підтримки бізнесу потребує запровадження оперативного онлайн-консультування підприємців області. Доцільно створити спеціалізовані інформаційні ресурси у соціальних мережах і месенджерах, які консолідуватимуть необхідну щодо бізнесу інформацію. Пропонуємо запровадити онлайн консультування підприємців.

Головною вимогою до системи інформаційно-комунікаційного забезпечення органів державної влади, зокрема в умовах запровадження електронного урядування, буде те, що вона матиме відкритий характер та забезпечуватиме інтерактивну взаємодію між органами державної влади і місцевого самоврядування як по вертикалі, так й по горизонталі, між підрозділами всередині окремо державної установи, між органами влади і громадянами та підприємствами.

У 2023 р. доцільним є реалізація положення Регіональної програми інформатизації «Цифрова Полтавщина на 2021 – 2023 рр.» (додаток Д), яка була затверджена рішенням № 115 восьмого засідання Хххххххххххх обласної ради від 23 лютого 2021 р. Головне завдання Програми – цифрове оновлення технологій за актуальними напрямками й сферами, створення «розумної» цифрової платформи обласного управління, яка буде орієнтована на потреби громади й соціально-економічний розвиток області.

З метою удосконалення інформаційно-комунікаційного забезпечення процесів державного управління в Хххххххххххх обласній державній адміністрації доцільно розробити та впровадити сервіс «Чат-бот ПОР». Розробка чат-боту передбачає довготривалий процес, який охоплює багато етапів від аналізу роботи ради й зовнішнього середовища до програмної розробки продукту з врахуванням всіх особливостей органів державної влади. Цей процес займатиме від 4 до 12 тижнів роботи й потребує не тільки значних витрат часу, але і ресурсів. Його можна створити із допомогою конструктора ботів Gerabot, який містить увесь необхідний набір щодо використання чат-боту у рекламних й маркетингових цілях. Конструктор чат-боту Gerabot включає не лише функціонал створення логіки й алгоритму його дій, але й

багатофункціональна CRM систему до автоматизації і оптимізації роботи облдержадміністрації. CRM Gerabot дасть можливість отримувати запити і ліди із ботів, підключати синхронізацію із сайтом організації, вести бази громади, звернень, проектів та міститиме багато різного корисного функціоналу. Різна чітко побудована автоматизація урядових процесів облдержадміністрації дасть значний ефект з точки зору оптимізації ресурсів організації й бізнес-процесів. Чат-бот допоможе раціональніше застосовувати ресурси часу працівників облдержадміністрації. Ключові переваги створення чат-боту Хххххххххххх обласної державної адміністрації наведені в табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Ключові переваги створення чат-боту Хххххххххххх обласної державної адміністрації, 2023 р.

Переваги	Особливості
Оптимізація бізнесу	Правильно побудована автоматизація бізнес-процесів дає значний ефект із точки зору оптимізації ресурсів організації та бізнес-процесів. Чат-бот – засіб, що допоможе раціональніше використовувати ресурси часу працівників облдержадміністрації
Підвищення сервісу	Робота із клієнтами в режимі 24/7 без зайвих витрат на працівників дає значні переваги для обласної ради: економія матеріальних ресурсів організації та підвищення довіри до неї з боку громади
Маркетинг	Чат-боти – це сучасний і ефективний засіб, що стає більш популярним для проведення масштабних рекламних кампаній урядових структур. Враховуючи значний показник конверсії відкриттів та переглядів повідомлень, що приходять до месенджерів, чат-бот є більш ефективним за інші інструменти реклами
Лояльність аудиторії	Для бізнесу буде простіше отримувати необхідну інформацію у автоматичному режимі з допомогою чат-бота, чим намагатися отримати цю ж інформацію із допомогою телефонного зв'язку з консультантом чи через email, та значно підвищує лояльність підприємців
Конкурентна перевага	Облдержадміністрація повинна бути завжди на рівні з бізнес-структурами, що б не залишитися позаду їх. Реалізація нових технологій для надання сервісу, проведення рекламних кампаній – дасть значну перевагу

Отже, робота із підприємцями в режимі 24/7 скоротить витрати на працівників. Високий показник конверсії відкриттів і переглядів повідомлень, які приходять до месенджерів, свідчить, що бот є значно результативнішим

ніж реклама. Чат-бот Хххххххххххх обласної державної адміністрації для telegram, дасть змогу користувачам отримувати інформацію про організацію і надасть можливість отримувати відповіді на особисті питання. Конструктор ботів Gerabot не потребує брендування компанії-організації в чат-боті. Вартість підписки на конструктор ботів Gerabot наведена у табл. 3.9.

Таблиця 3.9

Вартість підписки Хххххххххххх обласної державної адміністрації на конструктор ботів Gerabot, 2023-2024 рр.

Вид підписки	Особливості	Вартість
Потрібна підписка	Після заповнення форми реєстрації акаунту, отримують 1 місяць безкоштовної підписки на користування конструктором чат-ботів Gerabot	безкоштовно
Стандартна підписка	Функціонал системи керування ботом – без обмежень. Створення до 4-х чат-ботів у акаунті. До 300000 підписників у акаунті	480 грн/міс.
Проектне рішення	Функціонал системи керування ботом – без обмежень. Створення до 4-х чат-ботів у акаунті. До 300000 підписників у акаунті. Функції автоматичних розсилок користувачам. Окремий сервер, або хостинг акаунт	від 5000 грн/міс

Державна регуляторна служба України має запровадити регулярну роз'яснювальну роботу щодо підвищення обізнаності співробітників центральних та місцевих органів влади про виконання вимоги Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (оприлюднення інформації, підготовки аналізу регуляторного впливу, застосування М-тесту, публічних обговорень та налагодження професійних діалогів з відповідними бізнес-об'єднаннями тощо).

Внаслідок налагодженої комунікації між органами виконавчої влади та громадами, замість малозабезпечених безробітних, які щомісячно отримують соціальну допомогу, формуватимуться платники податків, що створюють нові робочі місця. Діючі малі та середні підприємства стануть більш конкурентоспроможними, а Полтавська об'єднана територіальна громада отримає економічне пожвавлення і заможніших жителів.

Висновки до розділу 3

Удосконалення комунікативних відносин між органами виконавчої влади та малими і середніми підприємствами м. Ххххххх у 2023 р. передбачає:

1. Сприяння органами виконавчої влади проведенню інформаційно-консультаційних заходів щодо імплементації законодавства Європейського Союзу із питань промислових стандартів для малих та середніх підприємств. Пропонуємо на сайтах органів місцевого самоврядування застосовувати уніфіковане представлення інформації для малого та середнього бізнесу. Доцільно органам виконавчої влади Ххххххххххх області долучитись до організованих Національною радою тренінгів «Інформуй відповідально!». Це дасть змогу проаналізувати комунікації місцевої влади й військових із медіа та підприємцями на місцях. Органи місцевої влади мають спрямувати свою діяльність так, щоб підприємці отримували якісну та точну інформацію.

2. Державна регуляторна служба України має запровадити роз'яснювальну роботу щодо підвищення обізнаності співробітників центральних та місцевих органів влади про виконання вимоги Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (оприлюднення інформації, підготовки аналізу регуляторного впливу, застосування М-тесту, публічних обговорень та налагодження професійних діалогів з відповідними бізнес-об'єднаннями тощо).

3. Потрібно продовжувати роботу по створенню індустріального парку на території м. Ххххххх. Співпраця Кабінету міністрів України та органів місцевого самоврядування дасть можливість малозабезпеченим сім'ям м. Ххххххх вийти із бідності й заснувати власну справу за рахунок отриманих коштів.

4. За рахунок реалізації комплексу проєктів розвитку малих та середніх підприємств та покращення комунікації під час їх розробки та впровадження передбачається збільшення кількості експортно спрямованих промислових підприємств; збільшення надходжень фінансів до міського бюджету від діяльності суб'єктів підприємництва; збільшення чисельності діючих суб'єктів підприємництва та зростання обсягів реалізації продукції.

ВИСНОВКИ

Аналіз комунікації як механізму взаємодії виконавчої влади та підприємствами на регіональному рівні дав можливість сформулювати наступні висновки:

1. Держава регулює діяльність суб'єктів підприємництва із допомогою органів виконавчої влади. Місцеві державні адміністрації мають особливі функції, оскільки одночасно виконують і свої функції органу виконавчої влади (виконання законів на усіх рівнях) і делеговані повноваження від органів місцевого самоврядування, тобто допомагають місцевим радам реалізовувати прийняті ними рішення. Комунікація – основа державного управління і важливий чинник демократизації підприємництва, у т. ч. і малого і середнього бізнесу.

2. Полтавська обласна державна адміністрації у межах своїх повноважень має виконавчу владу на території м. Ххххххх та Хххххххххххх області та здійснює повноваження, які делегують їй відповідні ради. Діяльність органу виконавчої влади висвітлюється на офіційному веб-сайті, у Facebook та YouTube сторінках, у медіа тощо. На підставі рішень органів місцевого самоврядування й місцевих органів виконавчої влади розроблено програми фінансової підтримки підприємців, за умови створення нових робочих місць, відбувалася часткова компенсація суми кредиту.

3. У 2021 р. чисельність середніх підприємств м. Ххххххх становила 208 од. (5,1 %), малих – 3832 од. (94,1 %), у т. ч. мікропідприємств – 3287 од. (80,7 %). У 2021 р. частка обсягу реалізованої продукції середніми підприємствами становила 41,8 %, малими – 16,5 %. Найбільша чисельність середніх підприємств задіяно у промисловому секторі, сільському господарстві, торгівлі та будівництві. Малі підприємства зосереджено в роздрібній торгівлі та аграрному комплексі, за часту – це сімейний бізнес (mom-and-pop).

4. Програми є ефективним інструментом комунікації та реалізації державної підтримки підприємництва. В м. Ххххххх діє Комплексна програма

розвитку малого та середнього підприємництва у Хххххххххх області на 2021-2023 рр., Стратегія розвитку малого та середнього підприємництва у Хххххххххх області на 2021-2027 рр. У рамках комунікації та виконання регіональних програм проводились онлайн-навчання із питань започаткування власної справи й ведення бізнесу в бізнес-інкубаторах університетів м. Ххххххх.

5. Малому та середньому бізнесу складно виживати за умов нестабільного зовнішнього середовища тому постійно відбувається системний діалог органів виконавчої влади із бізнес-об'єднаннями. Проблемні питання розвитку підприємництва та пропозиції по вдосконаленню нормативно-правової бази обговорюються на робочих зустрічах, форумах, засіданнях, круглих столах. Найбільшу консультаційну допомогу підприємці отримують в ЦНАПах.

6. Постійна комунікація органів виконавчої влади та місцевого самоврядування дала можливість оптимізувати роботу малих та середніх підприємств м. Ххххххх протягом 2019-2021 рр. за рахунок тимчасової відміни орендної плати на період COVID-19, дворазової виплати по 8000 грн та зменшення розміру податків. На територіальному рівні розроблено путівник відновлення для малого та середнього бізнесу у посткарантинний період. Під час війни 2022 р. органи виконавчої влади підприємцям максимально спростили (тимчасово) дозвільні та регулюючі функції, щоб заохотити бізнес до роботи в нових умовах. Бізнес також активно долучився до допомоги армії та теробороні. 67 % малих та середніх підприємств допомагають фінансово, 26 % – надають послуги, 24 % – постачають продукцію, 10 % – медикаменти, 9 % – засоби захисту та оборони. Ще 18 % підприємств підтримують співробітників, які захищають країну. Підприємці долучаються до боротьби на інформаційному фронті, волонтерять, надають транспорт, підтримують переселенців та біженців.

Державне регулювання підприємництва є занадто обтяжливим, що потребує заходів дерегуляції, спрямованих на досягнення європейських стандартів. Діяльність значного прошарку суб'єктів господарювання

характеризується низькою соціальною відповідальністю; нерідкими є факти ухилення від оподаткування, проведення тіньових операцій та виведення капіталу за межі країни. Отже, удосконалення комунікативних відносин між органами виконавчої влади та малими і середніми підприємствами м. Хххххххх у 2023 р. передбачає:

1. Сприяння органами виконавчої влади проведенню інформаційно-консультаційних заходів щодо імплементації законодавства Європейського Союзу із питань промислових стандартів для малих та середніх підприємств. Пропонуємо на сайтах органів місцевого самоврядування застосовувати уніфіковане представлення інформації для бізнесу. Доцільним є запровадження онлайн консультування підприємців на сайті Хххххххххххх обласної державної адміністрації за допомогою чат-боту Gerabot. Органам виконавчої влади Хххххххххххх області доцільно долучитися до організованих Національною радою тренінгів «Інформуй відповідально!».

2. Доцільним є підвищення обізнаності співробітників центральних та місцевих органів влади про оприлюднення інформації, підготовку аналізу регуляторного впливу, застосування М-тесту, публічних обговорень та налагодження професійних діалогів з бізнес-об'єднаннями.

3. Покращенню комунікацій сприятиме робота по створенню індустріального парку на території м. Хххххххх. Комунікація сприятиме розвитку м. Хххххххх як хабу з розбудови українських територій. Також важливим є фінансування програм для малозабезпечених верств населення, що спрямовані на заснування власної справи. Потрібно сприяти участі малих та середніх підприємств у виставкових заходах в Україні та за її межами; організувати та проводити конкурс «StartUP Poltava Region».

4. За рахунок покращення комунікації між органами виконавчої влади та малими і середніми підприємствами передбачається збільшення кількості експортно спрямованих промислових підприємств; надходжень фінансів до міського бюджету від діяльності суб'єктів підприємництва; збільшення чисельності діючих суб'єктів підприємництва та зростання обсягів реалізації продукції.